

Fouten in de wetgeving – Standpunten en feitelijke beschrijving

Te beoordelen, en ofwel tegen te argumenteren ofwel aan te passen ingrepen vanwege de Belgische Wetgever.

1. *Het Artikel 9bis van de Organieke Wet:*

“ In het kader vastgesteld door Artikel 105(2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank. ”

1. De Wetgever heeft (in 2002) het Artikel 9bis aan de Organieke Wet van de Nationale Bank van België toegevoegd. En bepaalt door middel van dit Artikel 9bis dat de activa, welke volgens de geldende criteria en definities van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) worden beschouwd als **“de officiële externe reserves” van België**, in werkelijkheid de eigendom zouden uitmaken **van de rechtspersoon “de Belgische Staat”**.
2. Deze bepaling is inhoudelijk volkomen fout, net zoals de bedoeling die de Wetgever had om dit Artikel in te voeren eveneens totaal fout was. **Dezelfde activa kunnen onmogelijk tegelijkertijd de volkomen eigendom zijn van twee verschillende rechtspersonen: EN van de Belgische Staat, EN van de Nationale Bank van België.** Deze toevoeging in de Organieke Wet heeft echter verschillende belangrijke en kwalijke gevolgen,
3. Het bestuur van de Nationale Bank van België nv: neemt deze wettelijke bepaling over in haar financiële communicatie (in haar jaarverslag, haar webpagina, in gerechtelijke procedures, en andere). Vooral in het kader van haar beursnotering (en de internationaal geldende wettelijke informatieverplichtingen) heeft dit kwalijke gevolgen. De financiële communicatie vanwege het bestuur is (sedert 1998 en dus vooral sedert 2002) misleidend en bedrieglijk. De beleggers (en de markt in zijn geheel) kunnen zich onmogelijk nog een correct beeld vormen van hun uiteindelijke vermogensrechten en worden volledig op het verkeerde been gezet. Een resultaat van dit alles zijn waarderingen voor het aandeel NBB die totaal niets van doen hebben met de reële waarde. Elke verkopende aandeelhouder lijdt enorme schade, elke blijvende aandeelhouder wordt in zijn belegging gegijzeld en loopt (onmogelijk in te schatten en) onverantwoorde risico's,
4. De rechters baseren zich op deze wettelijke bepalingen bij het vellen van hun vonnissen en arresten, en interpreteren deze op de voor hen enig (?) mogelijke manier, zonder echter ook maar enige aftoetsing te (willen of kunnen) maken aan de historische en economische waarheid. “Een wet is een wet” lijkt het, zonder meer, en de invoegingen in de wet worden zo geïnterpreteerd alsof de Wetgever inderdaad de rechtspersoon (de Belgische Staat) heeft bedoeld. Hierdoor wordt het de rechtszoekenden onmogelijk gemaakt hun evidente recht te halen (wat waarschijnlijk de echte bedoeling van de ingreep was),
5. **De activa welke worden beschouwd als “officiële externe reserves” van België omvatten echter meer dan de goudvoorraad van de NBB: zij omvatten ook de deviezenvoorraad van de NBB en de vorderingen van de NBB op het Internationaal Monetair Fonds**,

6. De enige autoriteit die alles bepalend is wat betreft de officiële externe reserves van een land, is het Internationaal Monetair Fonds (het IMF). Volgens de bepalingen van die organisatie is **de Nationale Bank van België nv de monetaire autoriteit van ons land en treedt de NBB op als principaal** (en als agent voor die activa welke door de NBB werden overgedragen aan de ECB). **De NBB moet bijgevolg de absolute en enige volstreckte eigenaar van die activa zijn:**

“ Monetair goud, speciale trekkingsrechten en reserveposities in het IMF worden beschouwd als reserves omdat ze onvoorwaardelijk toebehoren aan de monetaire autoriteiten en onmiddellijk beschikbaar zijn. “ ¹

*“ In **de IMF-richtlijnen** voor de opstelling van de betalingsbalans is de basis van de internationale reservestatistiek vastgelegd. **Internationale reserves dienen volgens deze richtlijnen aan een aantal criteria te voldoen.** Allereerst behoren internationale reserves daadwerkelijk in bezit en beheer te zijn van de monetaire autoriteiten, (...). Samenvattend omvat de statistische definitie van de internationale reserves van het Eurosysteem liquide vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied luidend in vreemde valuta's (alle niet-euro valuta's) in bezit en beheer van de monetaire autoriteiten. (...) met de volgende bouwstenen samengesteld: deviezenvoorraad (opgebouwd uit effecten en deposito's), reservepositie in het IMF, bijzondere trekkingsrechten, goudvoorraad en overige internationale reserves (waaronder financiële derivaten). “ ²*

7. In ruil voor de officiële externe reserveactiva welke de NBB aan de ECB heeft overgedragen (bij gelegenheid van de oprichting van de ECB) is het de NBB die een (rentedragende) vordering op de ECB heeft ontvangen (activapost “8.2 Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves”). **Op de balans van de ECB werd een schuld tot uiting gebracht, een schuld welke op naam staat van de NBB (en NIET op naam van de Belgische Staat),**
8. Het IMF legt volstreckte transparantie op inzake de werkelijke eigendomsrechten over de officiële externe reserve-activa:

“ In ieder geval is het heel belangrijk dat de eigendomsrechten over de reserve-activa duidelijk zijn vastgesteld. “ ³

9. Door deze invoeging door de Wetgever van de bepaling dat de officiële externe reserve-activa de eigendom zouden zijn van de Belgische Staat, en hierdoor dus onvermijdelijk niet “het daadwerkelijke bezit” van de Nationale Bank van België nv, voldoet ons land niet aan die vereiste transparantie opgelegd door het IMF. Meer nog: de Wetgever is verantwoordelijk voor het creëren van een tegenstrijdige en leugenachtige verklaring,

En dit omwille van minstens volgende feiten, doch niet beperkt:

- 9.1. De NBB is de monetaire autoriteit voor ons land en treedt op als principaal: de definities van het IMF zijn duidelijk wat betreft de voorwaarden inzake de eigendomsrechten,

¹ **Bron:** IMF Reserves Guide (punten 75 en 76)

² **Bron:** DNB – Statistisch Bulletin nr. 6 van maart 2006 – Kaderstuk: De opbouw van de internationale reservestatistiek (pagina 14)

³ **Bron:** DNB – IMF - Richtlijn van 1 februari 2013 (punt 61 – pagina 15)

9.2. De NBB is onderdeel van het ESCB, en dient wat betreft de opmaak van haar balans de **Richtsnoeren van de ECB** te respecteren. Een essentiële bepaling in dit verband is ongetwijfeld:

“Activa en passiva worden alleen verantwoord op de balans van de rapporterende entiteit wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan: ⁴

- a) *Het waarschijnlijk is dat in de toekomst **enig economisch nut** in de vorm van een bate of een last, verbonden zal zijn aan de betreffende actief- of passiefpost voor de rapporterende entiteit,*
- b) *In wezen **alle risico's en voordelen** verbonden aan de desbetreffende actief- of passiefpost voor rekening komen van de rapporterende entiteit.*

De NBB kan de officiële externe reserve-activa enkel op haar balans tot uiting brengen wanneer aan alle voorwaarden is voldaan opdat deze activa inderdaad haar volkomen eigen bezit zijn, waarvoor zij zelf als enige alle risico's draagt en alle opbrengsten en lasten onderdeel uitmaken van haar eigen jaarwinsten!

De rechtspersoon Nationale Bank van België zou alle risico's op verliezen dragen voor activa welke een werkelijke eigendom uitmaken van een andere rechtspersoon? In de feiten zijn alle meerwaarden en opbrengsten op deze activa toe te rekenen aan (het eigen vermogen van) de NBB.

9.3. Alle opbrengsten van alle activa welke worden beschouwd als de officiële externe reserves van België (en welke volgens het Artikel 9bis van de Organieke Wet als eigendom van de Belgische Staat zouden moeten worden beschouwd) maken onderdeel uit van de jaarwinsten van de NBB:

- Alle winsten en verliezen, rentebaten en kosten op de deviezenvoorraad van de NBB,
- Alle opbrengsten verbonden aan de vorderingen van de NBB op het IMF,
- **Alle meerwaarden op de goudvoorraad:**
 - Welke worden gerealiseerd via transacties welke niet worden geregeld door het Artikel 30 of het Artikel 55: **worden opgenomen in de jaarwinst** welke in aanmerking komt voor de verdeling over de aandeelhouders,
 - Welke worden gerealiseerd via transacties geregeld door het Artikel 30 (uitsluitend via arbitrages naar andere officiële externe reserve-activa dus): **de gerealiseerde winst komt niet in aanmerking voor winstverdeling** (hetzij voor uitkering als dividend, hetzij voor toevoeging aan de beschikbare reserve), maar blijft in een onbeschikbare reserverekening geboekt om verder bruikbaar te blijven ter realisatie van het doel van de vennootschap. **Volgens de NBB maakt deze reserverekening onderdeel uit van haar eigen vermogen,**
- Alle eventuele verliezen op de goudvoorraad worden ofwel via het beschikbare saldo op de onbeschikbare reserverekening opgevangen, of (indien dit saldo ontoereikend is) via de jaarwinst. Wanneer beiden ontoereikend zijn zullen de verliezen via de reserves van de vennootschap dienen gecompenseerd te worden.
- De onbeschikbare reserverekening wordt dus in de praktijk gebruikt als een eigenvermogensrekening van de vennootschap. In een rechtszaak in eerste aanleg voor de

⁴ **Bron:** Richtsnoer van de ECB van 11 november 2010 (ECB/2010/20) “Artikel 4 : Verantwoording van activa en passiva” (op de balans)

ondernemingsrechtbank van Brussel heeft de NBB het standpunt verdedigd dat de **gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad, geboekt in de onbeschikbare reserverekening, tot het eigen vermogen van de NBB behoren**. De rechtbank heeft deze stelling hernomen in haar vonnis, welke werd bevestigd door het Hof van Beroep (arrest van 28 oktober 2019). Gezien geen enkele andere actueel geldende wettelijke bepaling de bestemming van deze reserverekening bepaalt, horen ook deze meerwaarden gewoon tot het eigen vermogen van de vennootschap.

- En ten slotte zijn ook alle rentebaten, verbonden aan de vordering op de ECB (uit hoofde van de overdracht van de externe reserves), onderdeel van de jaarwinsten. Deze vordering hoort niet langer tot de officiële externe reserves van België maar zou, gezien deze werd verkregen in ruil voor de eerder afgestane activa welke “eigendom van de Belgische Staat” zouden zijn, ook verder kunnen/moeten renderen in het voordeel van de Staat?

9.4. De Bank for International Settlements (BIS) is **“de centrale bank der centrale banken”**. De NBB is één van de belangrijkste aandeelhouders van deze centrale bank.

*“ Het kapitaal verwijst naar het geld dat onvoorwaardelijk werd toegekend **door de eigenaars van de centrale bank**, ofwel op het ogenblik van de oprichting van de centrale bank, ofwel nadien via een nieuwe inbreng van fondsen (vb. bij een herkapitalisatie). ”*

*“ **Kapitaal is slechts één component van het eigen vermogen**, hetwelk ook andere, meer actieve buffers omvat zoals: **de reserves** (opgebouwd uit ingehouden winsten die niet werden uitgekeerd aan de aandeelhouders in de vorm van dividenden), **ingehouden winsten** (opbrengsten die later uitgekeerd zullen worden of toegevoegd aan de reserves), **herwaarderingsmeerwaarden** (een speciale buffer gebonden aan waardeveranderingen van de activa en schulden in de boeken van de centrale bank) en **algemene voorzieningen** tegen risico's die zich nog dienen te realiseren. ”* ⁵

De balansrubriek “ herwaarderingsmeerwaarden “ wordt toegerekend tot het eigen vermogen van een centrale bank. Elke NCB van het ESCB, en dus **ook de NBB, nemen de ongerealiseerde meerwaarden op hun goudvoorraden op onder deze balansrubriek**.

De NBB baseert zich voor haar boekhouding en de opmaak van haar jaarrekeningen op de **“fair value through equity”**-methode. Zoals deze wordt omschreven:

“ Activa en schulden worden gewaardeerd aan marktwaarde, doch enkel provisies en gerealiseerde winsten en verliezen (op verkopen) worden opgenomen in de resultatenrekening.

Niet gerealiseerde schommelingen in waarde worden niet geboekt als winst of verlies, doch worden daarentegen geboekt hetzij (I) rechtstreeks in een herwaarderingsrekening (een balansrubriek die effectief deel uitmaakt van het eigen vermogen), of (II) in de staat van Andere Specifieke Inkomsten die worden opgenomen in het eigen vermogen van de rapporterende entiteit.

*Dat deze niet-gerealiseerde schommelingen in waarde beschouwd worden als onderdeel van het eigen vermogen is in overeenstemming met het idee dat **dergelijke schommelingen in waarde toebehoren aan de eigenaars.** ”* ⁶

⁵ **Bron:** BIS – Monetary and Economic Department – BIS Papers no 71: Central bank finances (pag. 10)

⁶ **Bron:** BIS – Monetary and Economic Department – BIS Papers no 71: Central bank finances (pag. 28)

De optelsom van deze feiten betekent dat: **de eigenaars van de NBB zijn volgens de BIS de enige houders van de uiteindelijke eigendomsrechten over de meerwaarden op de goudvoorraad.**

En dus ook: indien deze meerwaarden NIET de eigenaars zouden toekomen kunnen zij ook niet als eigen vermogen worden getoond. In dat verband: niet gerealiseerde meerwaarden worden geboekt in de balansrubriek “Herwaarderingsmeerwaarden”, met een onderscheid tussen de meerwaarden op de goudvoorraad en die op de deviezenvoorraad. Vaststelling:

- De meerwaarden op de deviezenvoorraad worden bij effectieve realisatie opgenomen in de (te bestemmen) jaarwinst van de NBB,
- Dit is eveneens het geval voor de meerwaarden op het goud welke worden gerealiseerd via niet-arbitragetransacties,
- Wordt het feit van eigen vermogen (of niet) bepaald door de manier waarop de meerwaarden worden gerealiseerd? En wat rechtvaardigt het gemaakte onderscheid tussen goud of deviezen? Beiden zijn evenwaardige componenten van de officiële externe reserves!

9.5. Het zou nooit enige twijfel mogen hebben dat alle activa welke worden ondergebracht in een vennootschap en tot uiting worden gebracht op het actief van de balans, de uitsluitende eigendom zijn van die vennootschap zelf. De vennootschap is een rechtspersoon met een afgeschermd eigen vermogen. De (verdere) opbrengsten van die activa komen uitsluitend die vennootschap toe, zonder dat aandeelhouders rechtstreekse rechten kunnen laten gelden. Het is pas wanneer het bestuur van de vennootschap beslist dat (een deel van) het uitgebouwde eigen vermogen niet langer dienstig is om het doel van de vennootschap te dienen en beslist tot een uitkering, dat die aandeelhouders uiteindelijke eigendomsrechten kunnen laten gelden: het zijn de eigenaars, en uitsluitend de eigenaars, die gerechtigd zijn op het uit te keren vermogen van de vennootschap. Elk beginnend ondernemer die dit belangrijke onderscheid niet kan maken komt onvermijdelijk in de problemen.

9.6. **Zich beperkend tot de gecombineerde geldende voorwaarden van zowel het IMF, van de ECB als van de BIS kan en mag er nooit enige twijfel bestaan omtrent de werkelijke en uiteindelijke eigendomsrechten over de officiële externe reserve-activa van de NBB.**

10. De goudvoorraad (slechts één onderdeel van de officiële externe reserve-activa) werd door de NBB (vanaf haar oprichting) zelf aangelegd, in respect voornamelijk van de toenmalige opgelegde wettelijke bepalingen (**de dekkingscoëfficiënt voor de bankbiljettenomloop**, die eigen schulden zijn van de NBB).

10.1. **De monetaire geschiedenis van ons land staat uitgebreid en in detail beschreven.** Over welke periode en op welke manier de goudvoorraad (en de andere officiële externe reserve-activa) werden aangelegd werd door onafhankelijke geschiedkundigen duidelijk geregistreerd.

10.2. **Nergens werd melding gemaakt dat de Belgische Staat hetzij een hoeveelheid goud noch deviezen zou hebben overgedragen aan de vennootschap NBB.** Anders beweren komt neer op het herschrijven van de (monetaire) geschiedenis van ons land, een voorrecht voorbehouden aan bananenrepublieken,

10.3. Onder punt 3) hierna worden slechts enkele illustrerende feiten beschreven.

11. **De situatie bij de Nationale Bank van België nv staat niet op zich zelf. Alle tot het ESCB aangesloten lidstaten hebben hun officiële externe reserves, en hun respectievelijke centrale banken.** De officiële

externe reserve-activa van die NCB's werd onder vergelijkbare monetaire omstandigheden aangelegd. Als voorbeeld (omdat NBB het in haar persberichten zelf stelt dat de vergelijking opgaat):

- Bij De Nederlandsche Bank: “ DNB bezit de nationale reserves en beheert ze.”
- Bij de NBB: “ .. de officiële externe reserves van de Belgische Staat worden aangehouden en beheerd door de Bank. ” (de reserves van “De Staat” dus, en NBB kan deze slechts “aanhouden” ...).
- Dat de Wetgever belang wil geven aan de woordkeuze en de communicatie welke hierdoor mogelijk wordt (en hierbij foute bedoelingen heeft) blijkt uit de evolutie in die communicatie vanwege de NBB. Meer bepaald uit de toelichting in de jaarverslagen van de NBB:
 - Jaarverslag 2001: “ De goud- en deviezenreserves van de Bank ”
 - Jaarverslag 2002: “ De bank treedt op als houder en beheerder van de officiële goud- en deviezenreserves van België.”
 - Jaarverslag 2007: “ De officiële goud- en deviezenreserves van de Belgische Staat.”
 - Op geen enkel moment valt er in deze jaarverslagen enige boekhoudkundige registratie te noteren van om het even welke wijziging in vermogen, noch van eigendomsrechten!

12. De omschrijving “aanhouden en beheren” werd overgenomen uit de Statuten van het ESCB en van de Europese Centrale Bank:

“ 3.1. Overeenkomstig artikel 127, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn de via het ESCB uit te voeren fundamentele taken:

- *het bepalen en ten uitvoer leggen van het monetair beleid van de Unie;*
- *het verrichten van valutamarktoperaties in overeenstemming met de bepalingen van artikel 219 van genoemd Verdrag;*
- ***het aanhouden en beheren van de officiële externe reserves van de lidstaten***
- *het bevorderen van een goede werking van het betalingsverkeer. “*

De NCB's hebben een deel van hun eigen reserves (welke zij zelf hebben opgebouwd en verworven) overgedragen aan de ECB (die er de eigenaar van geworden is). Die reserve-activa worden beheerd door de ECB en de NCB's (als vertegenwoordigers van de ECB, als “agent” dus). De (boek)waarde van deze overgedragen reserves is terug te vinden op het passief van de balans van de ECB: balanspost “ 11.1 Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves” (de reserve-activa werden verkregen van de NCB's tegen de marktwaarde op het moment van overdracht, **de ECB drukt op haar balans een nominale schuld uit – in euro (!) – t.o.v. de respectievelijke NCB**, de NCB boekte een vordering op de ECB voor hetzelfde bedrag – en eveneens in euro).

Door zelf ook in de Belgische wet te stellen dat de activa slechts “worden aangehouden en beheerd” doet men uitschijnen dat de NBB (voor de haar resterende officiële externe reserve-activa) slechts zou optreden als agent voor de Belgische Staat (tekst overgenomen uit de statuten/opdrachten van de ECB, waar het inderdaad gaat over aanhouden en beheren van de reserves van de lidstaten)

13. Wat moet de correcte interpretatie zijn voor de omschrijving “aanhouden”?

6.2 Overige financiële activa

“ Deze post bestaat vooral uit de eigenmiddelenportefeuille van de ECB en wordt aangehouden tegenover het kapitaal en de reserves en de voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico’s. Deze post omvat onder meer een belang van 3.211 aandelen in de Bank voor Internationale Betalingen (BIB) tegen de verwervingsprijs van € 42 miljoen. “ ⁷

Men heeft het hier over de portefeuille waarin het eigen vermogen van de ECB is belegd (het benaderende equivalent van de “Statutaire portefeuille” bij de NBB dus). **Wanneer het gaat over het belegd eigen vermogen van de vennootschap mag zonder enige twijfel worden aangenomen dat men met de term “aanhouden” ook daadwerkelijk “bezitten” bedoelt? Daadwerkelijke eigendom, die natuurlijk ook wordt beheerd?**

*“2.1 Vorderingen op het IMF : “ Deze post omvat **de door de ECB aangehouden** bijzondere trekkingsrechten (‘special drawing rights’ – SDR’s) en bedroeg per 31 december 2018 € 692 miljoen (2017: € 670 miljoen). “* ⁸

Deze balanspost is een onderdeel van de officiële externe reserves van de ECB, welke eveneens worden “aangehouden”. En dus eveneens ook daadwerkelijke eigendom zijn.

14. Het correcte taalgebruik (**het essentiële onderscheid** tussen “van België” en “van de Belgische Staat” en “van de Bank”) en de beschrijving van de werkelijke eigendomsrechten over de officiële externe reserve-activa van België blijkt nog het beste uit volgende **“Memorie van Toelichting” (DOC 53 – 3251/001)** waarin een transactie rond dividenden vanwege het IMF wordt beschreven:

- 14.1. (n.v.d.r.: België is “lid in naam” van het IMF, **alle aan het IMF overgedragen activa zijn eigen bezit van de Nationale Bank van België** en worden onder de vorm van een schuldvordering op het IMF op haar balans tot uiting gebracht – zie: de wet van 19 juni 1959)
- 14.2. Het IMF heeft een deel van haar goudvoorraad verkocht en daarbij een meerwaarde gerealiseerd. Het IMF wil die meerwaarden uitkeren aan haar leden, die deze fondsen dan kunnen gebruiken als bijdrage in de “PRGT Subsidy Account”,
- 14.3. Het IMF zal de meerwaarden als winst uitkeren aan haar leden, de lidstaten. België kan slechts één van de mogelijke opties weerhouden: de dividenden van het IMF kunnen niet rechtstreeks aan de Belgische Staat worden gestort, omdat de “reservetranche” als eigen bezit van de NBB geldt dient het IMF de dividenden uit te keren aan de NBB.
- 14.4. Het dividend van het IMF is dus altijd onderdeel van de jaarwinst van de NBB, en wanneer de Regentenraad zou beslissen haar jaarwinst totaal te reserveren dan worden ook de dividenden van het IMF integraal herbelegd in de Statutaire Portefeuille van de NBB (waarvan zonder enige betwisting de uiteindelijke eigendomsrechten ook bij de particuliere aandeelhouders liggen).
- 14.5. In dit geval had de Regentenraad beslist tot een reservering van slechts 25%, en heeft de Regentenraad (door misbruik te kunnen maken van het Artikel 32 van de Organieke Wet) een deel van 75% van het IMF-dividend aan de Staat kunnen uitkeren.
- 14.6. **In deze Memorie van Toelichting is echter perfect duidelijk wat het verschil is tussen “van België” en “de Belgische Staat”, als men het over de werkelijke eigendomsrechten heeft.** En in dit geval

⁷ **Bron:** Jaarverslag van de ECB (pagina A 41)

⁸ **Bron:** Jaarverslag van de ECB (pagina A37)

werd in de Toelichting ook gebruik gemaakt van de correcte omschrijvingen. **Wat bewijst dat de Wetgever echt wel weet dat het Artikel 9bis NIET correct is!**

15. Op welke manier kan men de volstreckte eigendom over activa combineren met het ingevoerde begrip “doelvermogen” (en eventuele fiduciaire eigendom), waarbij de eigendomsrechten dan “eigenlijk” bij de Belgische Staat zouden liggen?

“Aangezien de verkochte goudvoorraad deel uitmaakte van de reservetranche van het IMF en de NBB het Belgische deel van de reservetranche financierde, kunnen de dividenden niet rechtstreeks aan de Belgische Staat worden gestort, maar moeten zij worden uitbetaald aan de NBB. Deze dividenden maken dan deel uit van de winsten van de NBB, waarvan een deel toekomt aan de Belgische Staat.” ⁹

“De Nationale Bank van België zal eveneens in haar geschriften, als EIGEN BEZIT, de schuldvordering mogen boeken die de Belgische Staat heeft op het Internationaal Monetair Fonds tot terugbetaling van zijn quotum als lid van het Fonds, en dit ten belope van de biljetten die werden uitgegeven, de kredieten die werden verleend of de bedragen goud die werden gestort door de Nationale Bank ten gunsten van het Fonds, tot ontlasting van de Staat.” en “De Belgische Staat blijft lid in naam en oefent, voor rekening van de Nationale Bank, de rechten uit waarin deze is gesubrogeerd.” ¹⁰

Synthese: **de Nationale Bank van België draagt een gedeelte van haar eigen goudvoorraad over aan het IMF** (de Belgische Staat had reeds betalingen gedaan, doch deze werden door de NBB terugbetaald), ontvangt in ruil daarvoor een vordering (op haar naam) op het Internationaal Monetair Fonds, wanneer het IMF buitengewone winsten realiseert en een dividend uitkeert dan doet zij dit aan de eigenaar van de vordering: de NBB.

Deze vordering op het IMF is een onderdeel van de officiële externe reserve-activa van België, en zijn dus volwaardig eigendom van de Nationale Bank van België.

De goudvoorraad en de deviezenvoorraad zijn eveneens activa welke met het vermogen van de Nationale Bank van België werden verworven, en zijn dus eveneens volwaardig eigen bezit.

16. De rechtbanken nemen deze bepaling in het Artikel 9bis van de Organieke Wet over in vonnissen: men stelt dus voor werkelijkheid dat deze activa van de Belgische Staat zijn, ze worden slechts als een doelvermogen ter beschikking gesteld van de NBB. In het algemeen belang.
17. Wanneer de goudvoorraad (als slechts één onderdeel van de officiële externe reserve-activa) inderdaad de Belgische Staat (als rechtspersoon) toebehoren lijken volgende transacties moeilijk te begrijpen:

“Krachtens een koninklijk besluit, dd. 26 oktober 1926, werden de in omloop zijnde bankbiljetten van 5 en 20 frank door den Staat overgenomen, in afwachting dat ze konden vervangen worden door metalen deelmunten. Deze laatste zullen geslagen worden, gedeeltelijk althans, uit ons zilver-

⁹ **Bron:** Memorie van Toelichting – DOC 3251/001 (pagina 8) – Wetsontwerp betreffende de aanwending van de door het Internationaal Monetair Fonds uitgekeerde buitengewone winsten van de goudverkoop

¹⁰ **Bron:** Nationale Bank van België – Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Augustus 1959: Wet van 19 juni 1959 (pagina 96)

in-kas dat wij den 25en october 1926, tegen handelsprijs van het metaal, aan den Staat afgestaan hebben. ” ¹¹

Ofwel: De Staat heeft een hoeveelheid “van haar eigen” metaalvoorraad nodig voor eigen gebruik, en moet deze aankopen van de NBB? Tegen marktwaarde bovendien, zonder enige korting te verkrijgen?

2. *Artikel 9bis van de Organieke Wet:*

“ Deze tegoeden vormen een doelvermogen dat bestemd is voor de taken en verrichtingen die onder dit hoofdstuk vallen, evenals voor de andere opdrachten van algemeen belang die door de Staat aan de Bank zijn toevertrouwd. De Bank boekt deze tegoeden en de betreffende opbrengsten en kosten in haar rekeningen overeenkomstig de regels bedoeld in artikel 33. ”

18. Gezien het feit dat de officiële externe reserve-activa, waaronder vooral de goudvoorraad, sedert de oprichting van de vennootschap door haar zelf werden aangekocht met het (vreemd of eigen) vermogen welke zij zelf heeft aangetrokken en opgebouwd (en waarvoor alleen zij zelf instaat voor de terugbetaling ervan), zijn deze activa natuurlijk de uitsluitende en volstreckte eigendom van de NBB,

*“ (...) **De Bank** is debiteur tegenover de houders van haar bankbiljetten voor het totaal nominaal bedrag van de circulatie. Zij is eveneens debiteur voor de creditsaldi der rekeningen die in haar boeken zijn geopend. Ten slotte heeft zij andere schulden die, ofschoon niet dadelijk opeisbaar, ongetwijfeld verbintenissen zijn. Voor al die schulden staat de Bank in met al haar activa (...) ”.* ¹²

19. Gezien de uitgegeven bankbiljetten, eigen schulden van de NBB, lange tijd inwisselbaar waren tegen goud, diende de NBB een bij wet opgelegde “dekkingscoëfficiënt” te respecteren. Daarna werd goud ook nog aangehouden om het vertrouwen bij de houders van het papieren geld te garanderen. **In Nederland diende DNB een zelfde wettelijke verplichting te respecteren (het “dekkingsbesluit”, minstens 50% van de bankbiljettenvoorraad diende belegd in goud of deviezen),**
20. De goudvoorraden van beide centrale banken werden grotendeels tijdens dezelfde periode en onder dezelfde omstandigheden aangelegd. Bij wijziging van het monetair systeem (het einde van het Bretton Woods-stelsel) was het ons land, als lid van het IMF, voortaan verboden om de externe waarde van de munt (de BEF) uit te drukken in goud of in goud converteerbare valuta's.
21. De niet-inwisselbaarheid (van bankbiljetten naar goud) werd ingevoerd, waardoor de wettelijke verplichting voor de NBB om over een goud- en deviezenvoorraad te beschikken kwam te vervallen. Ook **“de dekkingscoëfficiënt” werd opgeheven.**
22. De goudvoorraden van de centrale banken werden vrij verhandelbare activa en, omdat zij werden aangekocht tegen historisch werkelijk lage koersen en gezien de gehanteerde boekhoudmethodes, zouden verkopen van goud onvermijdelijk lijden tot belangrijke meerwaarden voor de centrale banken.

¹¹ **Bron:** Jaarverslag NBB van 1926 – Verslag door den Gouverneur, in naam van den Regentenraad (pagina 18)

¹² **Bron:** Gouverneur Maurice Frère, op de buitengewone algemene vergadering der aandeelhouders van 27 mei 1957

23. Om de toenmalige tussenkomsten van de diverse Wetgevers te begrijpen en correct te kaderen:

“ Opgemerkt zij dat het, voor een open economie als de Belgische, van essentieel belang is relatief aanzienlijke externe reserves te bezitten. “ ¹³

“ Het goud is één van de bestanddelen van de zogenaamde externe reserves en (...). In het kader van een actief beheer van haar reserves wordt de Nationale Bank er soms toe gebracht bepaalde reservebestanddelen te arbitreren tegen andere. Deze wijzigingen in de samenstelling van de reserves, die op zich zelf geen invloed hebben op het bedrag van de buitenlandse activa waarover de Bank beschikt, (...) “ ¹⁴

“ (...) c) Het verzekeren van de externe liquiditeit van het land met inachtneming van de internationale verplichtingen die het land heeft aangegaan (onder meer inzake het vrije betalings- en kapitaalverkeer) vereist dat de Bank over voldoende externe reserves beschikt. De meerwaarde die de Bank bij arbitragetransacties van goud tegen deviezen zou realiseren, zal bijgevolg geen aanleiding mogen geven tot vermogensoverdrachten ten laste van de Bank of tot een vermindering van de totale waarde van haar reserves. Bijgevolg wordt bepaald dat de gerealiseerde meerwaarde op een onbeschikbare reserverekening blijft. “ ¹⁵

“ (...) De bestemming van de meerwaarde resulterend uit de arbitragetransacties van goud tegen andere reservebestanddelen diende op een zodanige wijze te worden geregeld dat de beslissing om een dergelijke transactie al dan niet uit te voeren, niet kan worden beïnvloed door de bestemming van de meerwaarde in franken die zij zou doen ontstaan. “ ¹⁶

De Gouverneur van de NBB stelt het heel duidelijk: **wanneer de NBB meerwaarden realiseert op haar goudvoorraad voegen deze meerwaarden zich toe aan het vermogen van de vennootschap**. En indien deze meerwaarden (als onderdeel van de jaarwinst) dien(d)en uitgekeerd te worden zou **het vermogen van de centrale bank** afnemen.

24. Om de eenvoudige reden dat gerealiseerde meerwaarden en opbrengsten van activa (via de resultatenrekening) **in de te bestemmen jaarwinsten van de vennootschap terecht komen**, en op die manier dus voor uitkering (aan de aandeelhouders) zouden in aanmerking komen (waardoor het inzetbare vermogen van de centrale bank te laag zou kunnen uitkomen, minstens sterk zou dalen), **hebben de Wetgevers een verplichte reservering van de gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad opgelegd:**

¹³ **Bron:** Memorie van Toelichting Belgische Senaat 499 -1 (van 22 november 1988) Ontwerp van wet houdende bepalingen met betrekking tot het monetair statuut, de Nationale Bank van België, het monetair beleid en het Muntfonds

¹⁴ **Bron:** Memorie van Toelichting Belgische Senaat 499 -1 (van 22 november 1988) Ontwerp van wet houdende bepalingen met betrekking tot het monetair statuut, de Nationale Bank van België, het monetair beleid en het Muntfonds

¹⁵ **Bron:** Tijdschrift van de NBB (februari 1989) Uiteenzetting van de Gouverneur op de buitengewone algemene vergadering van 19 december 1988

¹⁶ **Bron:** Memorie van Toelichting Belgische Senaat 499 -1 (van 22 november 1988) Ontwerp van wet houdende bepalingen met betrekking tot het monetair statuut, de Nationale Bank van België, het monetair beleid en het Muntfonds

In België: het Artikel 20bis werd in de Organieke Wet ingevoerd:

“ (...) Daarom bepaalt artikel 14 van het ontwerp dat de meerwaarde, die door de Bank wordt gerealiseerd naar aanleiding van arbitragetransacties van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen, dient te worden geboekt op een onbeschikbare reserverekening en vrijgesteld van elke belasting. Aldus wordt gewaarborgd dat de ingevolge de arbitrageoperaties verworven externe reservebestanddelen in hun geheel behouden worden om bij te dragen tot de uitvoering van de transacties die de Bank verricht in het kader van haar wisselkoersbeleid. “ ¹⁷

(N.v.d.r.): Beschouw dit ook als: “ de via arbitrage gerealiseerde goudmeerwaarden moeten verplicht tot het eigen vermogen van de Bank blijven behoren om “ HET DOEL “ van de vennootschap ongestoord verder te kunnen blijven dienen.”. In die zin kunnen via arbitrage gerealiseerde goudmeerwaarden als “een DOELvermogen” worden beschouwd?

Echter: het Artikel 20bis bepaalde niet alleen het onbeschikbare karakter van dit deel van het vermogen (de via arbitrage gerealiseerde goudmeerwaarden), maar ook dat het saldo van deze reserverekening (bij vereffening van de vennootschap) aan de Staat diende uitgekeerd en alle verdere opbrengsten eveneens de Staat toekwamen. Het Artikel hield dus een daadwerkelijke onteigening in het voordeel van de Belgische Staat in, en de reserverekening werd als een (uitgestelde) schuld op de balans tot uiting gebracht onder de rubriek “Overige Passiva” (het vreemd vermogen dus.).

In Nederland: de gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad worden geboekt naar de Algemene Reserve (een beschikbare reserverekening, welke op de balans tot uiting wordt gebracht onder het eigen vermogen). Eigen vermogen van DNB blijft ook bij de effectieve realisatie eigen vermogen van de centrale bank.

Drie toelichtingen: ¹⁸

“ (...) de opbrengsten niet mogen dienen voor het verlichten van financiële problemen van de overheid, maar slechts mogen leiden tot een verandering in de samenstelling van de reserves (...)”

“ Doel van de in 1978 doorgevoerde systeemwijziging was de verrekening van boekwinsten en -verliezen geheel binnen de balans van de Bank te doen plaatsvinden. Voor 1978 kwamen boekwinsten en -verliezen op vreemde valuta, conform een in 1954 gemaakte afspraak met de Nederlandsche Bank, ten gunste respectievelijk ten laste van het schatkistsaldo, (...). Sinds het loslaten van de vaste wisselkoersen in 1971 leidde deze regeling tot omvangrijke verliezen (...) ”

“ (...) De boekwaarde van het goud bleef in de periode 1954 – 1978 ongewijzigd, zodat uit dien hoofde geen mutaties optraden in het schatkistsaldo. In 1978 trad een wijziging op in de waardering van de goudvoorraad. De sinds 1978 opgetreden (ongerealiseerde) boekwinsten en boekverliezen op de goudvoorraad zijn ten gunste respectievelijk ten laste van de post

¹⁷ **Bron:** Memorie van Toelichting Belgische Senaat 499 -2 (van 6 december 1988) Ontwerp van wet houdende bepalingen met betrekking tot het monetair statuut, de Nationale Bank van België, het monetair beleid en het Muntfonds

¹⁸ **Bron:** Tweede Kamer der Staten-Generaal : Verslag van een schriftelijk overleg: de vaste Commissie voor Financiën heeft de regering een vragenlijst voorgelegd bij gelegenheid van een verkoop van een deel van de goudvoorraad van DNB. (9 maart 1993)

*“Waarderingsverschillen goud en deviezen” gebracht. Reden voor de gehanteerde systematiek is dat hierdoor **mutaties in de waarde van de activa, die plaatsvinden in de vermogenssfeer**, niet doorwerken in de Verlies- en winstrekening, in tegenstelling tot de opbrengsten van de activa. “*

25. Een waarschijnlijke verklaring waarom enerzijds de Belgische Wetgever een verplichte reservering van goudmeerwaarden oplegde in een onbeschikbare reserverekening (waarvan zij zelf de uitgestelde begunstigde was), en anderzijds de Nederlandse Wetgever eveneens een reservering verplichte (doch waarbij de meerwaarden in het – beschikbare - vermogen van DNB zelf bleven):

*“ Van januari tot maart 1989 vond een transactie van een andere aard plaats: de Bank verkocht 127 ton goud op de markt en boekte – overeenkomstig een wet van 23 december 1988 – de meerwaarde ten bedrage van 54,8 miljard op een onbeschikbare reserverekening (...). Uit dit alles blijkt dat **de betrekkingen met de regering in een goede sfeer verliepen**. (...) **Die goede relatie** (...) vergemakkelijkte ook de voorbereiding van de verlenging van het octrooi van de Bank. Op 31 december 1988 **verstreek de wettelijke bestaansduur van de Bank**, die de laatste keer was verlengd in 1959. Op voorstel van de Bank stelde de Wetgever geen nieuwe tijdslimiet meer vast. “ ¹⁹*

*“ De wijzigingen in de Organieke Wet van de Bank zijn **door de Regering in nauw overleg met de Bank voorbereid en uitgewerkt**. Het gaat om een evenwichtig geheel (...). De rechtmatige belangen van de particuliere aandeelhouders van de Bank worden volkomen geëerbiedigd. “ ²⁰*

Het zal de NBB iets waard zijn geweest om niet langer een beperkte levensduur van de vennootschap voor ogen te moeten houden. Wanneer, net als in het buitenland, toekomstige te realiseren goudmeerwaarden in ieder geval toch verplicht zullen worden gereserveerd, maakt het de NBB niet zoveel uit dat deze reserverekening al dan niet beschikbaar is? En al helemaal niet dat het saldo, immers pas op het moment dat de vennootschap toch ontbonden zou worden, enkel aan de Belgische Staat en niet voor 50% ook aan de particuliere aandeelhouders zou worden uitgekeerd. **Een evenwichtig geheel? Met respect van de rechtmatige belangen van de particuliere aandeelhouders van de Bank?**

26. In Nederland is men totaal transparant en duidelijk:

“ De omzetting van goud in deviezen is een handeling die zich in de vermogenssfeer afspeelt. Het rendement dat op de deviezen behaald wordt maakt evenwel deel uit van de resultatenrekening.” ²¹

*Vraag: “ In de monetaire opstelling van haar balans rangschikt DNB de post “herwaarderingsrekeningen” (hoofdzakelijk betreffende **de ongerealiseerde marktwaarde van het goudactief**) onder “**Kapitaal en reserves**” .*

¹⁹ **Bron:** De beheerders van ons geld – Gouverneur Godeaux (pagina 245)

²⁰ **Bron:** Tijdschrift van de NBB (februari 1989) Uiteenzetting van de Gouverneur op de buitengewone algemene vergadering van 19 december 1988

²¹ **Bron:** Tweede Kamer der Staten-Generaal : Verslag van een schriftelijk overleg: de vaste Commissie voor Financiën heeft de regering een vragenlijst voorgelegd bij gelegenheid van een verkoop van een deel van de goudvoorraad van DNB. (9 maart 1993)

Antwoord: “ (...) Gelet op de speciale functie van de goudvoorraad bij DNB (zie het antwoord op een andere vraag hierover) is het goud, en daarmee ook de aan het goud gekoppelde herwaarderingsrekening, niet aan te wenden ter dekking van crisisgerelateerde risico's. ” ²²

*Vraag: “ (...) Er is heden ten dage toch niets monetairs aan goud? Het is toch **een verhandelbaar activum dat zo eventueel geliquideerd kan worden? In die zin is het toch niet wezenlijk verschillend van andere activa?** Het enige monetaire anker is toch de mate van kredietwaardigheid, en zo de mate van vertrouwen? Voor een bank is toch het kapitaal (inclusief reservering) eerder de monetaire reserve? ”*

*Antwoord: “ De goudvoorraad vervult geen rol als directe dekking van geld, maar draagt wel bij aan het vertrouwen in geld en de soliditeit van De Nederlandsche Bank, en daarmee ook van Nederland. Als **ultiem reserveactivum kan goud** in een crisis worden ingezet om grensoverschrijdende betalingen gaande te houden (bijvoorbeeld door het in onderpand te geven). De beschikking hebben over een ultiem reserveactivum is voor een kleine, open economie als de Nederlandse het belangrijkste motief om goud aan te houden. ”* ²³

27. In België is eenzelfde transparantie altijd uitgebleven:

“ Artikel 14 bepaalt dat die meerwaarden worden geboekt op een bijzondere onbeschikbare reserverekening en dat de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost van die meerwaarden vormen, aan de Schatkist toekomen. Volgens een lid zit er onmiskenbaar een juridisch aspect aan de bestemming van die reserves, met name of zij aan de Staat toebehoren zoals in het ontwerp staat, dan wel aan de Nationale Bank. Is dat laatste het geval dan betekent dat ook dat, bij een eventuele vereffening, die activa over alle aandeelhouders zouden moeten worden verdeeld. Onduidelijkheid moet worden vermeden, gelet op de omvang van de betrokken bedragen. ” ²⁴

De terechte bedenking van het lid bleef onbeantwoord.

28. Bevestiging (waarom de transparantie niet kon worden gegeven):

*“ Een politicus ben ik nooit geweest, maar **als econoom stond ik wel altijd in dienst van het land. Mijn grote geluk was dat de politici met wie ik samenwerkte** zo goed als allemaal juristen waren die **niet veel van economie afwisten**. Daardoor had ik hun oor en vertrouwden ze op mij. **Ongelooflijk wat ik allemaal heb kunnen doen.** De devaluatie bijvoorbeeld (...). Ik heb ook een groot deel van het goud van de Nationale Bank verkocht. Koning Boudewijn was daar een groot voorstander van. Elke keer als ik bij hem op audiëntie ging, vroeg hij wanneer ik het zou beginnen verkopen. Dat goud lag daar maar en bracht amper iets op, terwijl wij een zware staatsschuld in deviezen moesten afbetalen. Toen ik Gouverneur van de Nationale Bank werd hadden we nog 3.000 ton goud en bij mijn afscheid maar een kleine 300 ton meer. **Met de opbrengst ervan hebben we de deviezenschuld afbetaald.** Dat moet je maar durven. ”* ²⁵

²² **Bron:** Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht) – Nota naar aanleiding van het verslag 33548 (pagina 9)

²³ **Bron:** Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht) – Nota naar aanleiding van het verslag 33548 (pagina 12)

²⁴ **Bron:** Memorie van Toelichting Belgische Senaat 499 -2 (van 6 december 1988) Ontwerp van wet houdende bepalingen met betrekking tot het monetair statuut, de Nationale Bank van België, het monetair beleid en het Muntfonds

²⁵ **Bron:** Trends van 21 februari 2019 Interview met Fons Verplaetse

(N.v.d.r.): De econoom gaat er prat op dat hij politiciers, die hem volledig vertrouwden doch niets van economie begrepen, heeft kunnen sturen naar het doel welke hij zelf (of de Koning?) wilde bereiken. Die politiciers begrepen dan ook niet zo goed dat het **de deviezenschuld van de Belgische Staat** (de rechtspersoon) was die werd terugbetaald met de opbrengsten en **meerwaarden van goudverkopten, onderdeel van het afgescheiden vermogen van de Nationale Bank** (een andere rechtspersoon). Je moet het inderdaad maar durven.

*“ Naast adviezen, gesteund op uitvoerige analyses en berekeningen, **verstreckte Gouverneur Verplaetse ook zeer concrete hulp aan de regering** om de hierboven beschreven financiële doelstellingen te bereiken. Met het oog op de 3%-norm verkoct de Nationale Bank in 1992 opnieuw een gedeelte van haar goudreserves en belegde de opbrengst in deviezen die rente opleverde voor de Staat. (..) Overeenkomstig een wet van 23 december 1988 werd de op het goud verwezenlijkte meerwaarde geblokkeerd op een onbeschikbare reserverekening. (..) Ook in de daaropvolgende jaren vonden nog goudverkopten plaats; ze leverden een totale meerwaarde op van 236 miljard frank in vergelijking met de vroegere boekwaarde. **De volgende stap bestond erin die meerwaarde te gebruiken voor de terugbetaling van schuld in deviezen,** waardoor enige vooruitgang kon worden geboekt op de weg naar de reeds vermelde 60%-norm. De wettelijke grondslag hiertoe werd gelegd door een koninklijk besluit van 18 oktober 1996. “ ²⁶*

*“ **Gouverneur Verplaetse** heeft zijn actieterrein altijd veel ruimer opgevat. **In feite is hij blijven optreden als de economische kabinetschef van de eerste minister.** “ ²⁷*

Ofwel: een werkelijk onafhankelijk centraal bankier dus, die al het mogelijke doet om het eigen vermogen van de centrale bank uit handen te houden van het Parlement of de Regering (sic). Het verwondert dus niet dat diezelfde Gouverneur Verplaetse, wanneer hij (januari 1997) voor de Commissie Financiën verschijnt (aanpassing van de Organieke Wet van december 1998, aanpassing aan het Verdrag van Maastricht) volgende verklaart:

*“ Wat de aandelen van de NBB betreft herhaalt de Gouverneur **zijn stelling dat de goud- en deviezenreserves geen eigendom zijn van de aandeelhouders van de NBB** maar wel van de Belgische en de Luxemburgse economie. “ (..) en ook*

*“ De tegoeden op het buitenland van de NBB behoren **volgens de Gouverneur** toe aan de Belgische en Luxemburgse economieën die deze hebben verdiend. Deze tegoeden horen dus niet toe aan de aandeelhouders van de NBB. “ ²⁸*

De goud- en deviezenreserves zijn inderdaad geen eigendom van de aandeelhouders, maar ook niet van de Belgische Staat. Zij zijn de uitsluitende eigendom van de Nationale Bank van België nv ! Gezien deze activa werden aangekocht met vermogen van de vennootschap.

Het is dus op **de persoonlijke mening van een gouverneur**, die is blijven werken als economisch kabinetschef van de eerste minister en die ertoe werd aangezet door Van Ypersele (zogenaamd door de Koning dus) om het goud van de NBB te verkopen, dat men vanaf dan is blijven verder wetgevend werk gaan uitbouwen om tot het begrip “een doelvermogen/fiduciaire eigendom” te komen. Om het vermogen

²⁶ **Bron:** De beheerders van ons geld – Gouverneur Verplaetse (pagina 266)

²⁷ **Bron:** De beheerders van ons geld – Gouverneur Verplaetse (pagina 267)

²⁸ **Bron:** Belgische Senaat 27 januari 1997 (1-707/3) pagina's 6 en 11

van de NBB naar het vermogen van de Staat te krijgen, buiten het Artikel 4 van de eigen Statuten om, zonder te moeten delen met de particuliere aandeelhouders.

*“ Spreker is tevens van oordeel **dat deze commissie over andere adviezen dan alleen deze van de regering en van de NBB zou moeten beschikken**, zoals het advies van een juridisch adviseur van het E.M.I.. Dit is niet onbelangrijk om te vermijden dat de overheid op termijn het risico zou lopen dat privé-aandeelhouders van de NBB voor de rechtbank in het gelijk zouden worden gesteld (..). “* ²⁹

29. Bij de aanpassing van de Organieke Wet in 1998 werd het Artikel 20bis geschrapt en vervangen door het actuele Artikel 30. De volledige tekst van het Artikel 20bis werd integraal hernomen, **de enige wijziging was de schrapping van de clause dat het saldo van deze reserverekening**, bij de eventuele vereffening van de vennootschap, **diende overgemaakt te worden aan de Belgische Staat**.

“ Het Artikel 30:

De meerwaarde die door de Bank wordt gerealiseerd naar aanleiding van arbitragetransacties van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen wordt geboekt op een bijzondere onbeschikbare reserverekening. Zij is vrijgesteld van alle belasting. Ingeval evenwel sommige externe reservebestanddelen worden gearbitrageerd tegen goud, wordt het verschil tussen de aanschafprijs van dat goud en de gemiddelde verkrijgingsprijs van de bestaande goudvoorraad in mindering gebracht van het bedrag van die bijzondere rekening.

- *De netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van de in het eerste lid bedoelde meerwaarde, wordt aan de Staat toegekend.*
- *De externe reservebestanddelen, verworven ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde transacties, zijn gedekt door de Staatsgarantie bedoeld in artikel 9, tweede lid, van deze wet.*
- *De regels voor de toepassing van de in de vorenstaande alinea's opgenomen bepalingen worden vastgesteld bij overeenkomsten die tussen de Staat en de Bank zullen worden gesloten. Deze overeenkomsten worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. “*

30. Hierdoor wijzigden de eigendomsrechten fundamenteel: **het saldo ingeschreven op deze reserverekening werd opnieuw eigen vermogen** van de Nationale Bank van België nv.

Dit werd door de Nationale Bank van België uitdrukkelijk bevestigd in een procedure voor de Nederlandstalige Rechtbank van Koophandel Brussel (vonnis 22 mei 2015) ³⁰

- *“ Zolang de wetgever aan die meerwaarden geen bijzondere bestemming van algemeen belang heeft gegeven, **blijven die meerwaarden tot het vermogen van de Nationale Bank behoren en zijn zij derhalve geenszins een schuld aan de Staat.** “*
- *“ Hun boeking op een onbeschikbare reserve **heeft enkel tot gevolg dat zij niet beschikbaar zijn voor courante winstuitkeringen aan de aandeelhouders.** “*

²⁹ **Bron:** Belgische Senaat 27 januari 1997 (1-707/3) pagina's 7

³⁰ **Bron:** Conclusies vanwege de Nationale Bank van België van 30 april 2014

- “ Dit verandert evenwel niets aan het feit dat, zolang de wetgever niet specifiek is tussengekomen, **de gerealiseerde meerwaarden op goudreserves in het vermogen van de Nationale Bank blijven en niet kunnen worden beschouwd als een schuld aan de Staat.**”

Geen schuld van de vennootschap is dus (logisch) eigen vermogen van de vennootschap. Van wie anders?

31. Het bestuur van de vennootschap had deze gewijzigde eigendomsrechten altijd tot uiting moeten brengen op haar balans, en de reserverekening overbrengen naar haar eigen vermogen (zoals dit bij andere centrale banken als daar is De Nederlandsche Bank het geval is). **Alleen op deze manier kan de balans een waarheidsgetrouw beeld geven van het vermogen van de vennootschap.**
32. Het actuele Artikel 30 van de Organieke Wet bepaalt dus op geen enkele manier dat dit onderdeel van het eigen vermogen van de Nationale Bank van België nv een andere behandeling of bestemming zou kunnen krijgen dan de andere componenten van het eigen vermogen.

“ Onbeschikbare reserves zijn aangelegd uit de uitkeerbare winst en “onbeschikbaar” verklaard door een beslissing van de algemene vergadering, de statuten of wettelijke bepalingen.

De kwalificatie “onbeschikbaar” betekent dat de algemene vergadering er niet bij gewone meerderheid kan over beschikken (vb. Statutaire onbeschikbare reserve, reserve tot aflossing van het kapitaal, overschot op de kapitaalvermindering tot dekking van een voorzienbaar verlies).” ³¹

Omdat de Wetgever deze reserverekening onbeschikbaar heeft verklaard, komt het de Wetgever toe er op een bepaald moment een bestemming aan te geven:

“ De nieuwe Organieke Wet van de Nationale Bank van België heeft dit principe van de onbeschikbaarheid van de meerwaarde op goud overgenomen. Indien zij de bepaling niet heeft overgenomen die, in 1988, voorzag dat het saldo van de onbeschikbare rekening bij de vereffening van de Bank aan de Staat werd toegekend, was dit omdat de Bank voortaan was opgericht voor een onbeperkte duur en, vooral, omdat als lid van het Europees Stelsel van Centrale Banken, de vereffening ervan niet meer op eenzelfde manier kon worden beschouwd als in het verleden. De rechten van de Staat op de meerwaarden, gerealiseerd op goud, zijn daarom niet minder onomstootbaar.

In 1998, zoals in 1988, heeft de wetgever bij het toch weerhouden van het principe van de onbeschikbaarheid van de bedoelde meerwaarden, het oogmerk gehad te vermijden dat deze kapitaalwinsten zouden behandeld worden als courante ontvangsten, die de budgettaire dwang zouden verlichten, (..) ” ³²

Volgende vaststellingen dus toch:

- Men blijft vasthouden “dat de rechten van de Staat **op de meerwaarden (maar dan wel uitsluitend) op de goudvoorraad onomstootbaar** zijn”. In navolging van het Artikel 9bis zouden het de rechten op alle officiële externe reserve-activa moeten zijn?

³¹ **Bron:** C. Chevalier, Vademecum Vennootschapsbelasting, Larcier, Brussel, p 943

³² **Bron:** Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers DOC 50 – 1460/001 pagina 9 (Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp betreffende de definitieve omschakeling op de euro)

- Op welke feitelijke basis valt men terug wanneer men stelt dat “de rechten van de Staat op de meerwaarden op goud onomstootbaar zijn”?
- Zowel in 1988 als in 1998 was het enige oogmerk van de onbeschikbaar-verklaring van de meerwaarden op de goudvoorraad: vermijden dat deze kapitaalwinsten zouden worden behandeld als courante ontvangsten, dat dit vermogen zou worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. **Net zoals dit in Nederland het geval was namelijk, alleen is de Wetgever daar van in het begin niet zover gegaan om dit eigen vermogen totaal onbeschikbaar te maken (en zelfs – tijdelijk – te onteigenen).** Ofwel was er onvoldoende vertrouwen in de onafhankelijkheid van de Regentenraad (die op het even welk moment zelf zou kunnen beslissen om de aanvankelijk gereserveerde meerwaarden alsnog uit te keren), ofwel had de Belgische Staat werkelijk minder oirbare bedoelingen?
- De Wetgever gebruikt de term “deze kapitaalwinsten”. Kapitaalwinsten zijn positieve opbrengsten die zijn ontstaan **bij de verkoop van een vermogensbestanddeel**,
- Reeds bij de wijziging van de Organieke Wet in 1988 stond vast dat de Bank voortaan was opgericht voor onbepaalde duur.

• TRANSPARANTIE (1)

Niet gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad worden zowel bij De Nederlandsche Bank als bij de Nationale Bank van België geboekt in een balansrubriek van het eigen vermogen van de vennootschap: “de Herwaarderingsmeerwaarden”. Bij de effectieve realisatie worden die meerwaarden, om het even op welke manier zij ook worden gerealiseerd, bij DNB (wettelijk verplicht) geboekt naar “de Algemene Reserve”, een balansrubriek van het eigen vermogen.

Bij de Nationale Bank van België echter wordt de bestemming van die meerwaarden echter bepaald door de wijze waarop zij worden gerealiseerd: uitsluitend in het geval van een realisatie via arbitrage naar andere externe reserve-activa dienen zij verplicht geboekt in een “Onbeschikbare reserve” (de bepalingen van het Artikel 30). Deze balansrubriek maakt onderdeel uit van de Overige Passiva, volgens het standaardmodel van het ESCB is deze rubriek GEEN onderdeel van het eigen vermogen van de centrale bank.

Bij elke realisatie op een andere manier dan via arbitrage naar andere reserve-activa maken deze meerwaarden deel uit van de jaarwinsten van de vennootschap, zijn zij onderdeel van het eigen vermogen en vrij te bestemmen door het bestuur.

-
- *Behoort de onbeschikbare reserve rekening tot het eigen vermogen van de NBB ? Gezien de standpunten vanwege de Nationale Bank van België, en het vonnis in Eerste aanleg (van 22 mei 2015) en arrest van het Hof van Beroep (van 28 oktober 2019)?*
 - *Kan het zijn dat meerwaarden op eigen activa van de vennootschap, de ene keer WEL onderdeel zijn van het eigen vermogen van die vennootschap en de andere keer dan weer NIET? Dat het eigendomsrecht gewoon wordt bepaald door de manier waarop zij worden gerealiseerd?*
 - *In het geval de onbeschikbare reserve rekening NIET tot het eigen vermogen van de NBB zou dienen te worden gerekend: wat zijn de gerechtvaardigde argumenten waarom deze meerwaarden bij de Nederlandse centrale bank ALTIJD tot het eigen vermogen worden gerekend (en uiteindelijk ALTIJD uitsluitend de eigenaars van deze centrale bank toekomen), en bij de Belgische centrale bank dit de ene keer WEL de eigenaars zou toekomen en de andere keer dan weer niet?*
 - *En waarom de communicatie vanwege het bestuur van de Nationale Bank van België, van de vertegenwoordigers in het Parlement en dus ook overgenomen door rechters in vroegere vonnissen, zelfs luidt dat de eigenaars van de Nationale Bank van België in GEEN ENKEL GEVAL de uiteindelijke gerechtigden kunnen zijn op dit deel van het vermogen?*
 - *Meer nog: zij NOOIT de gerechtigden kunnen zijn op de meerwaarden van alle officiële externe reserve-activa?*
 - *Wanneer men stelt dat de officiële externe reserves (en hun meerwaarden) toebehoren aan de gemeenschap, niet uitsluitend aan de aandeelhouders: waarom is er niks bepaald om de verliezen ten laste te leggen van de gemeenschap, doch wel ten laste van het kapitaal en de niet uitgekeerde winsten?*
-

33. Alle oorspronkelijke bedoelingen ten spijt om de Nationale Bank van België niet te confronteren met negatieve vermogensafdrachten werd het onbeschikbare saldo op de reserve rekening toch vroegtijdig beschikbaar gemaakt, en werden de goudmeerwaarden door middel van Koninklijke besluiten afgedragen aan de Belgische Staat.
34. In reactie (anticipatie) op aangekondigde rechtszaken heeft de Wetgever het Artikel 9bis in de Organieke Wet ingelast (als onderdeel in de Wet van 2 augustus 2002 Toezicht op de financiële sector en de financiële diensten):

*“(..) worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank. Deze tegoeden vormen **een doelvermogen** dat bestemd is voor (..) ”*

*“ Het doel van deze wijzigingen is (...) ii) **de interpretatie bevestigen van sommige bepalingen betreffende het juridische statuut van de Bank, haar emissierecht, en de officiële wisselreserves van de Belgische Staat die ze beheert** (...) ”*

*“ **In het belang van de rechtszekerheid** is het derhalve nuttig dat **de correcte interpretatie** wordt **bevestigd**. Paragraaf 2 zou een Artikel 9bis in de Organieke Wet van de Bank invoegen **om het juridisch statuut van de door de Bank aangehouden externe reserves te bevestigen**. ”*

*“ Overeenkomstig de op internationaal vlak algemeen aanvaarde principes worden de goud- en deviezentegoeden die de officiële externe reserves van het land vormen, **door de centrale bank aangehouden en beheerd als een doelvermogen** dat wordt aangewend ten behoeve van het monetaire beleid, het wisselkoersbeleid en andere opdrachten van algemeen belang. ”*

*“ Zoals bevestigd door artikel 105(2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, heeft het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) als één van zijn fundamentele taken **“het aanhouden en het beheren van de officiële externe reserves van de lidstaten”**. Het betreft tegoeden die iure imperii worden aangehouden en beheerd. Indien deze goederen niet langer worden aangewend ten behoeve van het monetaire en wisselkoersbeleid of van andere opdrachten van algemeen belang, **komt het de Wetgever toe om te regelen wat ermee dient te gebeuren**. ”*

Op te merken hierbij:

- De Wetgever wilde hier (overhaast) verhelpen aan een ontstaan probleem met betrekking tot de gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad. Met de invoering van het Artikel 9bis bepaalt men dat alle officiële externe reserves 1) de eigendom zijn van de Belgische Staat, welke door de NBB 2) slechts als een doelvermogen 3) worden aangehouden en beheerd,
- Indien alle officiële externe reserve-activa “van de Belgische Staat zijn”, en niets anders dan een doelvermogen voor de NBB uitmaken, had men (in 1998 maar zeker in 2002) behalve het Artikel 9bis de Organieke Wet ook op andere punten moeten wijzigen: **ALLE opbrengsten en meerwaarden van ALLE officiële externe reserve-activa onbeschikbaar maken** (ook die meerwaarden op goud welke gerealiseerd worden op een andere manier dan via arbitrages), zodanig dat ze een doelvermogen blijven en het doel kunnen blijven dienen. Tot het moment ze niet langer nodig zijn, en dat de Wetgever ze een bestemming geeft.
- De Wetgever stelt “de correcte interpretatie” te willen bevestigen, dit “in het belang van de rechtszekerheid”. Geen van beide doelstellingen werd bereikt met het invoeren van het Artikel 9bis, wel integendeel.

35. De Nationale Bank van België neemt deze standpunten over in haar communicatie:

“ Conform haar statuten (artikel 14), neemt de Nationale Bank deel aan de kernopdrachten van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), die er met name in bestaan “de officiële externe reserves van de lidstaten van de Unie aan te houden en te beheren”.

³³ **Bron:** Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers DOC 50 – 1842/003 pagina’s 11 en 13 (Wetsontwerp betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten)

Ongeacht of ze goud, vorderingen op goud of vreemde valuta's betreffen, vormen de in de balans van de Nationale Bank opgenomen externe reserves de officiële reserves van België, die zij aanhoudt en beheert voor rekening van de Belgische economie. Ze behoren toe aan de hele gemeenschap en niet alleen aan de aandeelhouders van de Nationale Bank.

De Nationale Bank is eigenaar van de externe reserves maar kan er niet vrij over beschikken. Ze vormen een patrimonium dat aangewend wordt voor het uitvoeren van opdrachten van algemeen belang, in het bijzonder op het gebied van monetair en wisselkoersbeleid.

Een groep minderheidsaandeelhouders van de Nationale Bank heeft bij het Arbitragehof een beroep ingeleid tot vernietiging van artikel 141 § 2 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, omdat deze bepaling de eigendom van de externe reserves van de Nationale Bank zou hebben overgedragen aan de Belgische Staat.

In zijn arrest van 10 december 2003 heeft het Arbitragehof voor recht gezegd dat deze bepaling in niets het eigendomsrecht van de externe reserves wijzigt en dat ze zich beperkt tot het regelen van het statuut ervan in het Europees stelsel. Het Arbitragehof bevestigt dat deze tegoeden aangewend worden voor opdrachten en verrichtingen van het ESCB en voor andere opdrachten van algemeen belang welke toevertrouwd zijn aan de Nationale Bank, en herinnert aan het specifieke statuut van de Nationale Bank die, hoewel zij is opgericht in de vorm van een particuliere vennootschap, taken van algemeen belang vervult (considerans B.4.3.). “ ³⁴

De bepaling van het Artikel 9bis wijzigt dus niet het eigendomsrecht over de externe reserve-activa (“van de Belgische Staat” is dus een slechte woordkeuze), deze zijn altijd activa van de NBB geweest, want aangekocht met haar vermogen. Vermogen welke uiteindelijk slechts voor 50% toebehoort aan de gemeenschap, en voor de andere 50% aan de particuliere aandeelhouders van de NBB.

Bij het invoeren van het Artikel 9bis heeft de Nationale Bank van België **GEEN ENKELE boekhoudkundige registratie verricht, waaruit zou moeten blijken dat er inderdaad ook maar iets aan de (uiteindelijke) eigendomsrechten over deze activa (of over het vermogen dat er tegenover staat) werd gewijzigd** door deze ingreep van de Wetgever.

36. Het Arbitragehof heeft in het vonnis van 10 december 2003 gesteld dat de ingevoerde bepalingen de eigendomsrechten omtrent de externe reserves niet hebben gewijzigd. Vermits in latere procedures dus duidelijk werd gesteld dat de eigendomsrechten over dit deel van het vermogen, belegd in de externe reserve-activa, uitsluitend bij de Nationale Bank van België nv zelf liggen, dient enkel nog duidelijk te worden gesteld:

- Op welke gerechtvaardigde basis de uiteindelijke eigendomsrechten over dit deel van het belegd vermogen van de vennootschap bij de Belgische Staat (“de hele gemeenschap”) kunnen worden gelegd. Dit in combinatie met zowel de historische en economische werkelijkheid als met het Artikel 4 van de eigen Statuten (welke op ondubbelzinnige wijze de uiteindelijke eigendomsrechten bepaalt),
- Op welke manier en waarom men deze ingenomen standpunten ook in de werkelijkheid effectief toepast, op een verschillende wijze voor elk van de

³⁴ **Bron:** Nationale Bank van België – Webpagina / FAQ: Aan wie behoren de externe reserves van de Nationale Bank toe?

componenten van de officiële externe reserves. (Zonder enige tussenkomst vanwege de Wetgever)

37. De Regentenraad beslist immers autonoom over de bestemming van de meerwaarden en opbrengsten van de andere componenten van de officiële externe reserve-activa van België. Zonder de Wetgever te raadplegen welke bestemming deze moeten krijgen: extern of intern de vennootschap.

“(..) van de officiële externe reserves van de lidstaten. Het betreft tegoeden die iure imperii worden aangehouden en beheerd. Indien deze goederen niet langer worden aangewend ten behoeve van het monetaire en wisselkoersbeleid of van andere opdrachten van algemeen belang, komt het de wetgever toe om te regelen wat ermee dient te gebeuren.” ³⁵

*“De goudvoorraad **en andere externe reserves** maken een doelvermogen uit dat enkel kan worden aangewend en waarover enkel kan worden beschikt binnen het kader van de opdrachten van algemeen belang van de Nationale Bank, inzonderheid in de context van het ESCB. Indien zij daarvoor niet langer nodig zijn, komt het de Wetgever toe er de uiteindelijke bestemming van te bepalen. Dit wordt door de Wetgever uitdrukkelijk gesteld bij invoering van artikel 9bis in de Organieke Wet.”* ³⁶

• TRANSPARANTIE (2)

*Aandeelhouders van een vennootschap welke ingeschreven staat op de lijst van vennootschappen die beroep hebben gedaan op het openbaar spaarwezen, en beursgenoteerd is bovendien, hebben recht op de duidelijke motivatie, argumentering en verantwoording vanwege de Wetgever **waarom de officiële externe reserve-activa van België,***

- Activa die werden verworven met vermogen ter beschikking gesteld en/of gelaten door de eigenaars van de vennootschap (met het kapitaal ingebracht door, en met de winsten niet uitgekeerd aan, de eigenaars van de vennootschap),
- Waarvoor de vennootschap (en uiteindelijk ook haar eigenaars) op elk moment alle risico's verbonden aan die activa zelf dragen,

³⁵ **Bron:** Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers – DOC 50 – 1842/003 – Wetsontwerp betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

³⁶ **Bron:** Hof van Beroep Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (pagina 15)

- En daarnaast zelfs alle tussentijdse (niet door eerdere waardeinstijgingen compenseerbare) en bovendien ongerealiseerde minwaarden ten laste worden gelegd van de vennootschap zelf (en dus opnieuw van haar eigenaars), (*)
- En wanneer er bovendien ook nog verliezen effectief worden gerealiseerd, welke niet (volledig) door het jaarresultaat van de vennootschap kunnen worden gecompenseerd,
- **Dan zullen die verliezen worden gecompenseerd met de reserves** (niet aan de eigenaars uitgekeerde winsten dus) **en met het kapitaal van de vennootschap**,
- Wanneer ook het kapitaal en de reserves ontoereikend zijn om deze verliezen op te vangen,
- Zal het opnieuw aan de aandeelhouders zijn aan wie een bijkomende inbreng zal worden gevraagd, om de verliezen op deze activa te compenseren,
- Voor AL deze risico's, kosten, minwaarden en andere verliezen **IS HET NIET de gemeenschap** die deze draagt, doch wel de vennootschap zelf en haar particuliere eigenaars !

(*) = Immers: negatieve herwaarderingsverschillen op officiële externe reserve-activa worden eerst afgetrokken van de overeenkomstige herwaarderingsrekening, waarna het eventuele saldo ten laste van het jaarresultaat wordt gebracht. Wanneer aangekochte activa na aanschaf dus onmiddellijk in waarde gaan dalen, en de overeenkomstige balansrubriek "Herwaarderingsmeerwaarden" vertoont geen (of een ontoereikend saldo) dan zal deze waardedaling (niet gerealiseerd verlies) toch ten laste worden gelegd van de jaarwinst (en dus worden gedragen door de eigenaars). **Die lagere boekwaarde zou dan zou dan inhouden dat elke latere waardeinstijging NIET aan diezelfde eigenaars zou toekomen?**

Maar dat in een tegengestelde situatie, wanneer deze activa "niet langer dienstig worden bevonden" om (slechts één van) de doelen van de vennootschap te dienen:

-
- **Het alleen aan de Wetgever zou toekomen om aan deze activa (of het vermogen waarmee deze werden verworven) een bestemming te geven?**
 - Een bestemming welke bovendien **EXTERN** de vennootschap (en zelfs niet bij haar eigenaars) zou kunnen liggen ?
 - De risico's en gebeurlijke verliezen dus altijd door de vennootschap en haar eigenaars zijn gedragen, maar de investering zelf met alle eventuele meerwaarden, hoe groot die ook mogen zijn, op die manier **EXTERN** worden bestemd?
-

• TRANSPARANTIE (3)

Gezien de bepalingen van het Verdrag dient het bestuur van de centrale bank in totale (financiële) onafhankelijkheid te kunnen handelen. **Het is dus het bestuur van de NBB (en de ECB) zelf die zullen bepalen of de officiële externe reserve-activa nog langer nodig zijn** om “het algemeen belang te dienen”, zijnde: of deze activa nog langer nodig zijn ten behoeve van het monetaire of wisselkoersbeleid.

Het bestuur van de NBB zal aan de ECB de toestemming vragen (en eventueel verkrijgen) om het vermogen, belegd in deze activa, een andere bestemming te geven. Een bestemming intern de vennootschap, of extern.

- ***Indien extern: zal het inderdaad de Belgische Wetgever toekomen om te beslissen dat dit vermogen niet integraal aan de eigenaars wordt uitgekeerd, doch dat dit vermogen aan (voor de vennootschap) derden zal worden bestemd?***
 - ***Zonder enige passende compensatie voor de particuliere eigenaars?***
 - ***In het scenario dat de NBB zijn eigen vermogen dient te vereffenen (vb. totale integratie van alle NCB's in de ECB): maken de balansposten 10.3 Onbeschikbare reserverekening en 12. Herwaarderingsmeerwaarden deel uit van het eigen vermogen van de NBB, en worden deze vereffend volgens de bepalingen van het Artikel 4 van de Statuten?***
-

De vraag zou zich stellen: wanneer alle (of een belangrijk aandeel van de) officiële externe reserve-activa als onnodig werden bevonden, en door de Wetgever een externe bestemming (zonder enige compensatie) zouden hebben gekregen: met welke vermogensmiddelen worden nadien opnieuw de nodige officiële externe reserve-activa verworven? Hoe vaak kan een dergelijk scenario, op de kap van de eigenaars, zich herhalen?

• TRANSPARANTIE (4)

In de praktijk worden enkel de meerwaarden op de goudvoorraad (en dan nog uitsluitend die welke worden gerealiseerd via arbitrage naar andere reservecomponenten) in een onbeschikbare reserverekening geboekt, en alle andere resultaten (op dit doelvermogen) komen gewoon in het jaarresultaat terecht (en worden in volkomen vrijheid door de Regentenraad zelf bestemd).

In het belang van de absoluut noodzakelijke transparantie dient de Wetgever duidelijk te stellen dat de bedoelde opgelegde beperking in de beschikking over dit deel van het vermogen van de centrale bank:

- 1. Niet de wijziging inhoud van de (uiteindelijke) eigendomsrechten over het vermogen welke de tegenwaarde uitmaken van deze officiële externe reserve-activa,***
 - 2. Deze (uiteindelijke) eigendomsrechten NIET bij de Belgische Staat als rechtspersoon liggen, doch wel bij de vennootschap zelf. En uiteindelijk uitsluitend bij haar eigenaars, haar aandeelhouders waaronder de Belgische Staat.***
 - 3. Deze opgelegde beperking enkel tot doel had de NBB toe te laten haar officiële externe reserve-activa ongestoord en op actieve wijze te kunnen beheren, zich hierbij niet gehinderd zou zien door mogelijke negatieve vermogensafdrachten ten nadele van de NBB,***
 - 4. Uitsluitend de gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad betreft,***
 - 5. Die bovendien worden gerealiseerd uitsluitend via arbitrages naar andere reservecomponenten,***
 - 6. Om de eenvoudige reden dat, gezien de arbitrage van goud als noodzakelijk of opportuun werd beoordeeld, het door het bestuur van de centrale bank ook in het algemeen belang als nodig werd bevonden de omvang van de officiële externe reserve-activa op hetzelfde niveau te houden doch, om een bepaalde reden, in een andere samenstelling van die activa.***
-

• TRANSPARANTIE (5)

7. *Bedoelt de Wetgever met de omschrijving "van de Belgische Staat" inderdaad de rechtspersoon "de Belgische Staat"?*
8. *En houdt dit dus in dat de (uiteindelijke) eigendomsrechten over (het vermogen belegd in) deze officiële externe reserve-activa (zijnde zowel de goud- als de deviezenvoorraad als de vorderingen op het IMF) uitsluitend bij de rechtspersoon "de Belgische Staat" liggen, haar werkelijke eigendom zijn?*
9. *Waarom worden in de praktijk deze beweerde eigendomsrechten enkel uitgeoefend op de meerwaarden op de goudvoorraad? En dan nog enkel op deze meerwaarden welke worden gerealiseerd via arbitrages naar andere externe reserve-activa? En niet op resultaten op de deviezenvoorraad of andere?*

• TRANSPARANTIE (6)

Zowel in het oorspronkelijke Artikel 20bis als nadien bij de actualisering en vervanging door het actuele Artikel 30 zijn het uitsluitend de opbrengsten of meerwaarden verkregen uit arbitrages op de goudvoorraad welke dienen geboekt in de onbeschikbare reserverekening. Alle andere opbrengsten en meerwaarden op officiële externe reserve-activa worden via de resultatenrekening verwerkt naar de jaarwinst van de NBB, en komen dus ook de particuliere aandeelhouders ten goede

1. *Wanneer zijn officiële externe reserve-activa WEL een doelvermogen, wanneer NIET?*
2. *Wat zijn de precieze criteria om het onderscheid te maken?*

Wanneer de NBB haar volledige officiële externe reserves aanhoudt in deviezen en deze arbitreert naar goud, en daarbij belangrijke meerwaarden realiseert, is het Artikel 30 niet van toepassing, en komen de meerwaarden "van deze activa eigendom van de Belgische Staat" integraal in de jaarwinst van de NBB terecht. En komen zij dus de particuliere aandeelhouders WEL ten goede.

Indien de volledige "officiële externe reserves van de Belgische Staat" daarentegen in goud worden aangehouden en de NBB deze activa arbitreert naar deviezen, dan worden de

meerwaarden gereserveerd in de onbeschikbare reserverekening. En zijn deze meerwaarden een doelvermogen, zouden de particuliere aandeelhouders geen enkel uiteindelijk eigendomsrecht hebben.

-
3. *Wat is de logische argumentatie voor de mogelijke verschillende gevolgen in deze "wettelijke" bepaling?*
 4. *Waarom worden enkel meerwaarden op de goudvoorraad, uitsluitend gerealiseerd via arbitrages, verplicht gereserveerd met het argument "dat deze een doelvermogen uitmaken",*
 5. *En worden in de praktijk ALLE andere resultaten op ALLE andere reserve-activa gewoon in de te bestemmen jaarwinst van de vennootschap geboekt?*
 6. *Stelt de Wetgever hier niet dat "het uitsluitend de Wetgever toekomt te beslissen over de aanwending van dit doelvermogen"?*
 7. *Respecteert de Regentenraad hier dan niet de Belgische wetten? Of zijn de bepalingen opgenomen in de actuele Organieke Wet onvolledig, of fout?*
-

38. De Nationale Bank van België nv trekt de waarde van haar goudvoorraad niet af van haar eigen vermogen om de notionele interestaftrek toe te passen. De waarde belegd in de goudvoorraad maakt dus eigen vermogen uit van de vennootschap.

De berekening van de notionele interestaftrek start bij het eigen vermogen, dit eigen vermogen omvat de herwaarderingsmeerwaarden (ook die op de goudvoorraad), en de NBB trekt de ongerealiseerde meerwaarden op die goudvoorraad (geboekt in die herwaarderingsmeerwaarden) NIET af van haar eigen vermogen. Het gecorrigeerd eigen vermogen van de NBB omvat de meerwaarde op de goudvoorraad:

" De Wet van 22 juni 2005 tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal laat vennootschappen in België toe om van hun belastbare basis een fictieve intrest op het zogenaamde risicokapitaal af te trekken. De Bank valt binnen het toepassingsgebied van deze wet en maakt gebruik van dit fiscaal voordeel.

Sedert 2006 trekt de Bank dan ook een percentage van haar gecorrigeerd eigen vermogen af van de belastbare winst. Voor het boekjaar 2007 raamt zij het aldus te realiseren belastingvoordeel op 17 miljoen euro.

De goudvoorraad van de Bank kwalificeert niet als een 'bestanddeel dat als belegging wordt gehouden en dat door de aard ervan niet bestemd is om een belastbaar periodiek inkomen voort te brengen' (cf. art. 205ter, § 4, 2°, W.I.B.). Het betreft integendeel een actief dat is toegewezen aan de centrale bankactiviteiten die door de Bank worden uitgeoefend (beheer van de officiële externe reserves van België) en, bovendien, opbrengsten genereert. Bijgevolg heeft de Bank de

waarde van de goudvoorraad niet afgetrokken van haar eigen vermogen om de notionele interestaftrek toe te passen. “ ³⁷

“ Komt het eigen vermogen in aanmerking voor de notionele interestaftrek?

De berekening van de fiscale aftrek start bij het 'eigen vermogen', zoals door de onderneming medegedeeld werd in de openingsbalans voor de belastbare periode. Volgens de Belgische boekhoudwet omvat de component 'eigen vermogen' de rekeningen kapitaal, uitgiftepremies, herwaarderingsmeerwaarden, reserves, overgedragen winsten of verliezen en de kapitaalsubsidies. Dit 'eigen vermogen' zal worden aangepast door een aantal bedragen te elimineren om zo te komen tot het in aanmerking komende of gecorrigeerd eigen vermogen. Dit laatste zal de basis vormen voor de berekening van de aftrek. “ ³⁸

39. De “Statutaire Portefeuille” vormt de tegenpost van het kapitaal en de reserves van de vennootschap. Wanneer de Nationale Bank meerwaarden op haar goudvoorraad realiseert via arbitrages naar andere reservecomponenten, is het Artikel 30 van toepassing en worden deze meerwaarden geboekt in de Onbeschikbare reserverekening.

De verdere opbrengsten (van de activa die de tegenpost vormen) van deze onbeschikbare reserverekening komen de Belgische Staat toe. Mocht dit (nu in een gerechtelijke procedure erkend) eigen vermogen ook effectief als onderdeel van het eigen vermogen van de NBB worden opgenomen, dan zou de tegenwaarde belegd worden in de Statutaire Portefeuille, en zouden de opbrengsten de vennootschap zelf (en uiteindelijk haar aandeelhouders) toekomen.

40. De Nationale Bank van België nv dient, als centrale bank en beursgenoteerde vennootschap, haar financiële communicatie aan te passen:

“ De officiële goud- en deviezenreserves van de Belgische Staat, die in de balans zijn opgenomen, (..) ” ³⁹

“ De Nationale Bank bevestigt in haar syntheseconclusie dat zij onderworpen is aan de verplichting van financiële rapportering volgens de vereiste van het getrouw beeld, bepaald in artikel 5 van laatstgenoemd Koninklijk Besluit. “ ⁴⁰

“ Artikel 3: Uitgangspunten inzake de financiële informatie

b) voorzichtigheidsbeginsel: (...) Stille reserves, of het opzettelijk onjuist weergeven van posten op de balans en winst- en verliesrekening zijn onverenigbaar met het voorzichtigheidsbeginsel. “ ⁴¹

³⁷ **Bron:** Webpagina Nationale Bank van België / FAQ: De notionele interestaftrek – Vraag besproken op de algemene vergadering van 2008

³⁸ **Bron:** FOD Financiën / Webpagina: Ondernemingen – Vennootschapsbelasting – Notionele interestaftrek

³⁹ **Bron:** Jaarverslag van de NBB 2018 – Toelichting bij de jaarrekening 2.2.7.2 Boekhoudkundige principes en waarderingsregels (pagina 84)

⁴⁰ **Bron:** Hof van Beroep Brussel – Vonnis van 28 oktober 2019

⁴¹ **Bron:** Richtsnoer van de ECB van 11 november 2010

*“(..) Uit deze bijzondere regels volgt dat de kenmerken van de onbeschikbare reserve in belangrijke mate afwijken van de conventionele kenmerken van eigen vermogen. Teneinde het risico van **misleiding te beperken**, is de boeking onder passiefrubriek 10.3 voorzichtiger dan een boeking onder passiefrubriek 13, (..) “* en ook:

“ Al deze elementen geven aan dat, rekening houdend met de eigen aard van de bijzondere reserverekening, een boeking onder de sui generis post 10.3 (Diversen) van passiefrubriek (Overige passiva), met de toelichting dat het gaat om de onbeschikbare reserve voor goudmeerwaarden, voorzichtiger is. “ ⁴²

Men lijkt dus te bevestigen dat:

- De meerwaarden op activa van de Belgische Staat, die in de balans van de NBB zijn opgenomen,
- Tot **het eigen vermogen van de vennootschap** moet worden gerekend,
- Tot zolang deze meerwaarden niet effectief gerealiseerd zijn, zij ook **als volwaardig eigen vermogen zonder enig “bijzonder kenmerk” op de balans** tot uiting mogen worden gebracht,
- Maar wanneer zij effectief (en dan nog uitsluitend via arbitrage) worden gerealiseerd volstrekt “onbeschikbaar” zullen worden, zowel voor de vennootschap zelf als uiteindelijk voor haar eigenaars.
- Het in dat geval van de inzichten van de Wetgever zal afhangen of die een bestemming (aan miljarden euro's eigen vermogen) zal geven in het voordeel van uitsluitend de meerderheidsaandeelhouder?
- Van een waarheidsgetrouw beeld van het vermogen gesproken?
- En van voorzichtigheid? Vermijden van misleiding?

Immers, gezien de NBB zich voor haar boekhouding en de opmaak van haar jaarrekeningen baseert op de **“fair value through equity”**-methode. Zoals deze wordt omschreven:

“ Activa en schulden worden gewaardeerd aan marktwaarde, doch enkel provisies en gerealiseerde winsten en verliezen (op verkopen) worden opgenomen in de resultatenrekening.

Niet gerealiseerde schommelingen in waarde worden niet geboekt als winst of verlies, doch worden daarentegen geboekt hetzij (I) rechtstreeks in een herwaarderingsrekening (een balansrubriek die effectief deel uitmaakt van het eigen vermogen), of (II) in de staat van Andere Specifieke Inkomsten die worden opgenomen in het eigen vermogen van de rapporterende entiteit.

Dat deze niet-gerealiseerde schommelingen in waarde beschouwd worden als onderdeel van het eigen vermogen is in overeenstemming met het idee dat dergelijke schommelingen in waarde toebehoren aan de eigenaars. “ ⁴³

Men boekt miljarden euro's als eigen vermogen, volgens een boekhoudmethode die inhoudt dat dit eigen vermogen uiteindelijk toebehoort aan de eigenaars van de vennootschap. Die meerwaarden

⁴² **Bron:** Hof van Beroep Brussel – Arrest van 28 oktober 2019

⁴³ **Bron:** BIS – Monetary and Economic Department – BIS Papers no 71: Central bank finances (pag. 28)

kunnen dan wel bij hun effectieve realisatie onbeschikbaar worden verklaard, en eventueel **zelfs worden toegewezen aan niet-eigenaars? Of slechts aan één van die eigenaars?**

Eigen vermogen dient als eigen vermogen tot uiting te worden gebracht, ook als het effectief wordt gerealiseerd. Met de passende toelichtingen wordt zowel “het waarheidsgetrouwe beeld” verkregen, en is een volledige en correcte informatieverplichting voldaan.

Immers: ook nu wordt, onder het eigen vermogen, een reserverekening tot uiting gebracht met “bijzondere kenmerken”:

Rubriek 13.2 Het Reservefonds (waarvan Toelichting 22 duidelijk maakt dat: “Bij het verstrijken van het emissierecht van de Bank, valt een vijfde van het reservefonds de Staat prioriteitshalve ten deel. Deze regel is niet van toepassing op de beschikbare reserve.”).

Daarnaast is het zo dat het Artikel 37 van de Organieke Wet bepaalt dat :

*“ De meerwaarde gerealiseerd naar aanleiding van de overdrachten van activa in goud voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars-of herdenkingsmunten, **wordt aan de Staat toegekend** (..) ”*

Uit het jaarverslag van de NBB (Toelichting 1) blijkt dat per 31/12/2018 de goudvoorraad van de NBB een hoeveelheid van nog 8,98 ton goud omvat waarop het Artikel 37 van toepassing is. **Aan deze hoeveelheid is een bedrag van 311 miljoen euro ongerealiseerde meerwaarden verbonden.** Een bedrag van 778 euro per aandeel NBB welke gewoon onder de globale herwaarderingsmeerwaarden op de goudvoorraad (als eigen vermogen) worden geboekt, doch die in naleving van de wet **NOOIT** aan de vennootschap zelf noch aan haar eigenaars zullen toekomen! (per 31/12/2018 bedraagt de beurskoers 2.410,00 euro en dus is het relatieve belang van deze foute voorstelling hier = 32%).

De rechtbanken hebben het hier dus telkens over “een beperking van het risico op misleiding”!?!

41. Voor de ECB zelf en elke NCB van het Europees Stelsel van Centrale Banken gelden de regels welke door Artikel 105(2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank werden vastgelegd. **En geldt dus dat zij allemaal “de officiële externe reserves van hun respectievelijke land” aanhouden en beheren.** Zonder enig onderscheid:

- Zal bij elk van deze centrale banken het ingezet vermogen om deze reserve-activa te verwerven eveneens als een doelvermogen kunnen worden beschouwd,
- Zien deze centrale banken al de componenten van deze reserve-activa echter als hun volstrekt en volwaardig eigen bezit,
- Maken zij geen enkel onderscheid tussen de manier waarop opbrengsten op deze activa werden gerealiseerd om de uiteindelijke eigendomsrechten niet bij hun eigenaars te leggen. Al de opbrengsten komen de centrale bank zelf toe,
- Zien zij de relatie centrale bank – eigenaar: de centrale banken zijn de eigenaar, en beheren, en bestemmen de winst. En als er uitkeringen zijn: uitsluitend aan hun eigenaars
- Enkele voorbeelden:
 - Om aan de criteria van Maastricht te voldoen had ook **Duitsland** grote moeite om zijn overheidstekort tijdig te verkleinen:
 - “ **De Bundesbank** beschikt als beheerder van de officiële externe reserves over zo’n 3.000 ton goud. (..) Als die goudvoorraad tegen de marktwaarde op de balans wordt hernomen dan maakt de Bundesbank in één klap een extra winst

van 42 miljard mark. En omdat de Duitse Staat de enige aandeelhouder is van de Bundesbank kan die winst worden doorgesluisd naar de overheid. “ ⁴⁴

- De Voorzitter van de Bundesbank (Tietmeyer) weigerde het verzoek van haar enige eigenaar. Ook hier worden 1) het werkelijke eigendomsrecht over de officiële externe reserve-activa bevestigd, en 2) dat uitkeringen van (goud)meerwaarden enkel kunnen gebeuren aan de eigenaars van de centrale bank en 3) “het algemeen belang” een onvoldoende argument is om meerwaarden (uitsluitend) aan een Staat uit te keren, die dan dit zelfde “doelvermogen” voor hetzelfde doel zou aanwenden.
- Als gevolg van de financiële crisis staat **Cyprus** (in 2013) voor het faillissement.
 - “ Cyprus beschikt over een goudvoorraad van 563,4 miljoen euro. Strikt genomen is die voorraad niet nodig: de euro is een fiatmunt en is niet gedekt door een goudvoorraad. (..) Anderzijds is **de Staat wel de enige aandeelhouder van de Cypriotische centrale bank**. Daarom zou die laatste de meerwaarde van een goudverkoop als dividend kunnen uitkeren.” ⁴⁵
 - Ondanks dat “het algemeen belang” waarschijnlijk kon worden gediend via de verkoop van de goudvoorraad verzette de voorzitter van de centrale bank zich tegen de dwingende verzoeken. Ook hier worden eventuele uitkeringen aan de eigenaars van de centrale bank gedaan.
- De verkoop van goud door **De Nederlandsche Bank**:
 - “ Het bekend worden van de Nederlandse goudverkoop nam vanmorgen geruchten over op handen zijnde goudverkoop door andere Europese centrale banken niet weg. Zij zouden met de opbrengsten zorgen **dat hun aandeelhouders**, de nationale overheden, beter kunnen voldoen aan de financiële criteria voor het begrotingstekort en de staatschuld. (..) Centrale banken kunnen niet zomaar hun eigen goud- of deviezenreserves aan de Staat laten toekomen. De boekwinst op de goudverkoop (2,25 miljard gulden) blijft gewoon binnen DNB en verhuist in de balans van de post “waarderingsverschillen goud en deviezen” naar de reserve. “ ⁴⁶
 - Bij DNB dienen gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad verplicht worden toegevoegd aan een beschikbare reserve.

Drie voorbeelden van verschillende NCB's, welke hun respectievelijke goudvoorraad op hun balans tot uiting brengen. Bij elk van hen worden deze activa “aangehouden en beheerd”, en misschien zelfs ook “een doelvermogen” uitmaken.

Wat wel zeker is: deze activa zijn duidelijk niet zo maar de feitelijke eigendom van De Staat. De activa zijn onderdeel van het afgescheiden vermogen van de centrale bank zelf.

De geldende relatie is duidelijk: een afgescheiden vermogen, volwaardige eigendom van de centrale bank zelf. **Eventuele uitkeringen van vermogen** (van opbrengsten, meerwaarden, ..), indien dit niet

⁴⁴ **Bron:** NRC Handelsblad van 25 januari 1997

⁴⁵ **Bron:** De Tijd van 19 maart 2013

⁴⁶ **Bron:** NRC van 14 januari 1997

meer dienstig wordt bevonden om het doel van de vennootschap te dienen, kan uitsluitend gebeuren aan de eigenaars van de centrale banken! De eigenaars van de uiteindelijke vermogensrechten over het vermogen van de centrale bank. (De reden ook waarom destijds die Staten belastinggelden hebben aangewend om over die uiteindelijke eigendomsrechten te beschikken).

“ De winsten die DNB behaalt met het beheren van het vermogen worden, indien mogelijk, uitgekeerd aan de Nederlandse Staat, de enige aandeelhouder van DNB.” ⁴⁷

42. In het kader vastgesteld door Artikel 105(2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank.

De Statuten van de ECB bepalen dat zij gerechtigd en gemachtigd is om officiële externe reserve-activa **“aan te houden en te beheren”**. Dit verhindert niet dat de ECB alle opbrengsten en meerwaarden die zij realiseert op de activa uitkeert aan .. haar eigenaars: de Nationale Centrale Banken, waaronder de NBB zelf. De uitkeringen gebeuren niet aan de gemeenschap, aan een Soevereine Staat noch aan de Europese Commissie bijvoorbeeld.

“Artikel 30 Overdracht van externe reserves aan de ECB (Statuten van de ECB)

30.1. Onverminderd artikel 28 wordt de ECB door de nationale centrale banken tot een bedrag van 50.000 miljoen euro gedoteerd met externe reserves, uitgezonderd valuta's van de lidstaten, euro's, reserveposities in het IMF en bijzondere trekkingsrechten. De Raad van bestuur besluit omtrent het door de ECB na haar oprichting op te roepen deel en de op latere tijdstippen op te roepen bedragen. De ECB is ten volle gerechtigd om de aan haar overgedragen externe reserves aan te houden en te beheren en voor de in deze statuten omschreven doeleinden te gebruiken.

30.2. De bijdragen van iedere nationale centrale bank worden vastgesteld in verhouding tot haar aandeel in het geplaatste kapitaal van de ECB.

30.3. Aan iedere nationale centrale bank wordt door de ECB een vordering toegekend ter grootte van haar bijdrage. De Raad van bestuur bepaalt de denominatie en de rentevergoeding van dergelijke vorderingen.

30.4. Verdere stortingen van externe reserves boven de in artikel 30.1 gestelde grens kunnen, overeenkomstig artikel 30.2, door de ECB worden opgeroepen, binnen de grenzen en onder de voorwaarden die door de Raad volgens de procedure van artikel 41 worden vastgesteld.

30.5. De ECB is gemachtigd reserveposities in het IMF en bijzondere trekkingsrechten aan te houden en te beheren, en te voorzien in het poolen van deze activa.

30.6. De Raad van bestuur treft alle andere maatregelen die voor de toepassing van dit artikel nodig zijn.

43. De Nationale Bank van België respecteert niet alleen niet de eigen Statuten (het Artikel 4), ook de Organieke Wet wordt niet nageleefd. Zoals blijkt uit het Artikel 30 van de Statuten van de ECB werd zij bij haar oprichting gedoteerd met externe reserves, en kunnen op elk moment bijkomende stortingen van externe reserves worden opgeroepen.

⁴⁷ **Bron:** Webpagina De Nederlandsche Bank – Reservebeheer

“ ACTIVA - 1. GOUD EN GOUDVORDERINGEN

Per 31 december 1999 bedraagt de goudvoorraad, inclusief de goudvorderingen, 258,1 ton, d.i. een daling met 38,1 ton ten opzichte van 1 januari 1999.

Deze vermindering van de goudvoorraad is toe te schrijven aan:

de OVERDRACHT, tegen een vordering IN EURO, van 27,1 ton goud, tegen marktwaarde, aan de Europese Centrale Bank, overeenkomstig Artikel 30 van de ESCB/ECB-statuten, (..) “ ⁴⁸

“ 9.3 Andere posten:

Deze subpost omvat (...), de door de Bank naar aanleiding van ARBITRAGETRANSACTIES van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen gerealiseerde meerwaarde, die krachtens Artikel 30 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België op een bijzonder onbeschikbare reserverekening (177,1 miljoen) is geboekt, (..) “ ⁴⁹

“ 10.3 DIVERSEN

Deze subpost omvat (...). De vermindering van deze subpost is hoofdzakelijk het resultaat van de storting AAN DE STAAT, krachtens de wet van 10 december 2001 betreffende de definitieve omschakeling op de euro, van de vroeger gerealiseerde meerwaarde ten gevolge van ARBITRAGEVERRICHTINGEN van activa in goud, welke meerwaarde geboekt was op een speciale onbeschikbare reserverekening (177,1 miljoen), (..) “ ⁵⁰

“ In afwijking van artikel 30, eerste lid, eerste zin, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, wordt de meerwaarde van 177.114.565,58 EUR, die is gerealiseerd naar aanleiding van de OVERDRACHT van activa in goud naar de Europese centrale Bank, aan de Staat gestort, die dit bedrag bestemt voor de financiering van het Zilverfonds. “ ⁵¹

De meerwaarde gerealiseerd via deze transactie werd geboekt in de onbeschikbare reserverekening, met omschrijving in het jaarverslag dat dit krachtens het Artikel 30 van de Organieke Wet diende te gebeuren. De tekst van het Artikel 30:

“ Het Artikel 30: De meerwaarde die door de Bank wordt gerealiseerd naar aanleiding van arbitragetransacties van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen wordt geboekt op een bijzondere onbeschikbare reserverekening (..) “

⁴⁸ **Bron:** Nationale Bank van België – Jaarverslag 1999 (pagina 79)

⁴⁹ **Bron:** Nationale Bank van België – Jaarverslag 1999 (pagina 90)

⁵⁰ **Bron:** Nationale Bank van België – Jaarverslag 2002 (pagina's 105 en 106)

⁵¹ **Bron:** Wet van 10 december 2001: Wet betreffende de definitieve omschakeling op de euro - Artikel 5

Het is overduidelijk dat:

- De Nationale Bank **GEEN arbitragetransactie** heeft uitgevoerd,
- Zij **GEEN andere externe reserve-activa heeft verworven voor haar afgestane goud**,
- Maar **WEL** (zoals zij zelf in haar jaarverslag stelt) **een vordering in euro** op de ECB,
- De via deze transactie gerealiseerde meerwaarde dus helemaal NIET in de onbeschikbare reserverekening had mogen worden geboekt,
- Maar, zoals de ECB haar toestemming had gegeven, in aanmerking kwam voor “een uitdeling” (aan de aandeelhouders dus),
- Zelfs wanneer deze meerwaarde in de onbeschikbare reserverekening werd geboekt, dan **is dit gebeurd onder de bepalingen van het Artikel 30 (en NIET het eerdere Artikel 20bis):** het Artikel 30 omvat niet langer een begunstiging van het saldo van de reserverekening aan de Belgische Staat, en de NBB bevestigt nu ook dat de onbeschikbare reserverekening eigen vermogen van de NBB uitmaakt,
- **De NBB heeft de meerwaarde van 177.114.565,58 EUR overgemaakt aan de Belgische Staat**, die dit bedrag heeft gebruikt voor de financiering van het Zilverfonds. “

Deze transactie illustreert het totale gebrek aan noodzakelijke onafhankelijkheid vanwege de Regentenraad, en van de manier waarop zij omgaat met de vrijheden waarin de Wetgever heeft voorzien. En tot wat zij allemaal bereid is, wanneer deze vrijheden eigenlijk ontbreken.

44. Eigendomsrecht, in de betekenis van het Burgerlijk wetboek:

“Waarom zijn de goud- en deviezenreserves van de Nationale Bank geen gewone activa?”

*(..) Vanuit juridisch oogpunt heeft de Nationale Bank **het eigendomsrecht van deze reserves, in de betekenis van het burgerlijk recht**, maar kan ze er niet vrij over beschikken aangezien die tegoeden bestemd zijn voor haar opdrachten van algemeen belang. Deze eigendom is verwant aan een fiduciaire eigendom. De vraag wie uiteindelijk eigenaar is van deze activa stelt zich hoe dan ook niet, zo lang de Nationale Bank haar activiteiten voortzet in "going concern". Indien de Nationale Bank ooit zou verdwijnen - waarvan nog lang geen sprake is - zal de wetgever moeten uitmaken wat er met de activa gebeurt. Waarschijnlijk zouden ze dan samen met de overeenstemmende passiva (voornamelijk de bankbiljetten) moeten worden overgedragen aan de instelling die de Nationale Bank als emissiebank zou vervangen. “* ⁵²

Art 546 van het Burgerlijk wetboek: “De eigendom van een roerende of een onroerende zaak geeft recht op al wat zij voortbrengt en op hetgeen, hetzij natuurlijk, hetzij kunstmatig, als bijzaak ermee verenigd wordt. Dit recht wordt het recht van natrekking genoemd. “

Art 544 van het Burgerlijk wetboek: “Eigendom is het recht om op de meest volstrekte wijze van een zaak het genot te hebben en daarover te beschikken, mits men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen. “

⁵² **Bron:** Nationale Bank van België – Webpagina – FAQ's

• TRANSPARANTIE (7)

Te bereiken transparantie, het voorbeeld van ons buurland Nederland:

Volgende twee verslagen zijn slechts illustrerende voorbeelden van de opdracht waar het Belgische Parlement ook voor staat wanneer zij het ernstig meent met zowel de bescherming van de kleine beleggers, met de belangen van de NBB zelf en met de belangen van elke burger van ons land (niet alleen als burger met rechten, maar ook als onrechtstreeks aandeelhouder van de NBB):

1. *Tweede Kamer der Staten-Generaal (22 800 IXB Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het hoofdstuk IXB – Ministerie van Financiën – voor het jaar 1993 – Verslag van een schriftelijk overleg.*

De vaste Commissie voor Financiën heeft de regering vragen voorgelegd over de brief inzake de verkoop door de Nederlandsche Bank van een deel van de goudvoorraad, van deze “gedachtenwisseling” brengt de commissie verslag uit.

2. *Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht). Nota naar aanleiding van het verslag*

3. *De monetaire geschiedenis van ons land staat uitgebreid en in detail beschreven:*

45. Wanneer men ondanks alles bepaalde onwaarschijnlijke standpunten wil innemen, en hierdoor de monetaire geschiedenis van ons land wil negeren en moet herschrijven, gaat het onder andere over volgende feiten (veelal door onafhankelijke geschiedkundigen geregistreerd):

46. “(..) Anderzijds bezat ze een eigen rechtspersoonlijkheid. (..) De Wetgever had aan de Nationale Bank de emissie, haar meest essentiële functie, als feitelijk monopolie toegewezen. De emissiefunctie bestond in het in circulatie brengen van bankbiljetten tegen deposito van edel metaal (..). De Bank werkte dus niet met het eigen kapitaal, maar met haar biljetten en rekeningen-courant, die als zichtverplichtingen door de totaliteit van de activa waren gedekt. Kapitaal en reserves dienden enkel tot garantie tegen mogelijke verliezen van de portefeuille. “⁵³

En verder ook nog:

“ Om de convertibiliteit te waarborgen bepaalden de Statuten van 1872 dat de zichtverplichtingen van de Nationale Bank ten minste voor één derde door edele metalen moesten gedekt zijn, en dat de dekking enkel met

⁵³ **Bron:** De Nationale Bank van België en het monetaire gebeuren tussen de twee wereldoorlogen (Van der Wee – Tavernier) pagina's 14 - 16

de uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Financiën lager mocht uitvallen dan de wettelijke verhouding.“

47. “ Bij de oprichting van de Bank in 1850 had de Wetgever aan de instelling de verplichting opgelegd om haar direct opeisbare verplichtingen minstens voor één derde met goud te dekken. (...) die dekking opgetrokken naar minimum 40%. Minstens 30 procent hiervan moest goudmetaal zijn, de overige 10 procent kon eventueel zijn samengesteld uit in goud convertibele buitenlandse deviezen. ” en ook nog: “ De Wetgever had oorspronkelijk met deze maatregel enkel het vertrouwen van de bevolking willen versterken. Bijna honderd jaar later werd dit vertrouwen niet meer in twijfel getrokken en (...) ” ⁵⁴
48. “ Die geldpolitiek die, door de vaststelling van een dekkingsvoorraad in goud en in goud omzetbare deviezen, van de circulatiebank de voornaamste bezitster der valuta-reserves maakt, (...) ” ⁵⁵

Gouverneur Frère bevestigt dat de wettelijke dekkingsverplichting ertoe heeft geleid dat de NBB de eigenaar werd van een goud- en deviezenvoorraad. Hij deed dit ook nog op volgende manier:

“ .. De Bank is debiteur tegenover de houders van haar bankbiljetten voor het totaal nominaal bedrag van de circulatie. Zij is eveneens debiteur voor de creditsaldi der rekeningen die in haar boeken zijn geopend. Ten slotte heeft zij andere schulden die, ofschoon niet dadelijk opeisbaar, ongetwijfeld verbintenissen zijn. Voor al die schulden staat de Bank in met al haar activa ... ”. ⁵⁶

49. “ Bovendien was het goud van de Bank onaantastbaar, omdat het dienst deed als dekking voor de emissie van de Belgische bankbiljetten. ” ⁵⁷
50. “ (...) zou de Bank, ingeval van conflict, haar bezittingen en tegoeden (...) ”. “ De Regentenraad vreesde vooral voor de onafhankelijkheid van de Bank voor het geval de derde hypothese de juiste zou blijken te zijn. Ze vroeg dan ook met aandrang aan het Directiecomité erover te waken dat de goud- en deviezenreserves van de Bank intact zou blijven en niet door de regering zou worden ingeschakeld om mee de oorlog te financieren. ”

en verder:

“ Bovendien zou de Belgische regering in geval van oorlog beide depots wel eens nodig kunnen hebben om in het buitenland over deviezen en kredieten te beschikken. (...) De Regentenraad zou een dergelijk initiatief nooit goedkeuren: de goudvoorraad was immers bestemd om de Bank in staat te stellen haar wettelijke opdrachten uit te voeren. ” ⁵⁸

(N.v.d.r.): Het eerste deel bevestigt duidelijk dat het de officiële externe reserve-activa van de Bank betreft, en de tweede passage geeft aan dat De Staat dus niet in het bezit zou worden gesteld van de goudvoorraad, haar eigen bezittingen?

⁵⁴ **Bron:** De Nationale Bank van België en 1939 – 1971 (Boekdeel I (Van der Wee – Verbreyt) pagina 343 - 344

⁵⁵ **Bron:** De Nationale Bank van België (Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting – September 1950) : De Nationale Bank van België 1850 – 1950 Toespraak Gouverneur Frère

⁵⁶ **Bron:** Gouverneur Maurice Frère, op de Algemene Vergadering der aandeelhouders van 27 mei 1957

⁵⁷ **Bron:** De Nationale Bank van België 1939 – 1971 (Boekdeel I (Van der Wee – Verbreyt) pagina 286

⁵⁸ **Bron:** De Nationale Bank van België 1939 – 1971 (Boekdeel I (Van der Wee – Verbreyt) Oorlog en monetaire politiek – pagina's 47 en 55

51. “De juristen haalden nog een derde argument aan: de goudreserves en de tegoeden behoorden toe aan de Bank, waarvan het privaatrechtelijke karakter niet werd betwist, zodat men kan besluiten dat de bezetter daarover geen beschikkende maatregelen kan treffen volgens de Conventie van Den Haag.” ⁵⁹
52. “(..) dat de Federal Reserve Bank of New York geen kredieten aan de Nationale Bank van België zou toestaan zolang (..) de Bank moest volkomen eigenaar blijven van haar goudvoorraad, zodat de winsten uit herwaardering de Bank zelf toevielen, (..) “ ⁶⁰
53. “Hij wilde er in dit verband allereerst op wijzen dat, juridisch gezien, niet de regering maar de Bank de eigenaar was van het goud en (..). “ en verder:

“Gutt hield echter voet bij stuk: het goud was de juridische eigendom van de Bank en het lag bovendien aan de basis van het Belgische geldstelsel. “ ⁶¹

54. “(..) dat al de dekkingsmiddelen, die de Bank niet voor rekening van de Schatkist aanhoudt, haar uitsluitend eigendomsrecht zijn. Doch dit recht werd nooit erkend, noch in 1850 noch zelfs na 1918, toen de Staat krachtens de wetgeving op de monetaire verrichtingen zich de opbrengst van de herwaardering toeëigende of ze op een andere wijze gebruikte, op een ogenblik dus dat een wettekst van een paar regels lang, of een eenvoudige toepassing van het burgerlijk recht, had kunnen vermijden dat de regering of zelfs het parlement op een wellicht betwistbare wijze over de metaalvoorraad beschikten. “ ⁶²

(N.v.d.r.): De Wetgever verplichtte de NBB (net zoals dit bv. ook in Nederland het geval was voor DNB) een belangrijk gedeelte van haar bankbiljettenomloop, haar eigen schulden, in te dekken met een bepaalde hoeveelheid goud. Eigen activa dienden als garantie voor de eigen schulden (de dekkingscoëfficiënt).

4. Het belang van het eigen vermogen – ook voor centrale banken

55. De Minister van Financiën Dijsselbloem beantwoordt vragen van de kamerleden:

“(..) is van belang dat de Nederlandse Staat de enige aandeelhouder van de Nederlandsche Bank is. Om de Nederlandsche Bank in alle onafhankelijkheid te kunnen laten opereren, is afdoende solvabiliteit van belang. Daartoe is in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgelegd dat de nationale centrale banken voldoende gekapitaliseerd dienen te zijn. Op het moment dat de uitstaande risico's op de balans van de Nederlandsche Bank zich daadwerkelijk materialiseren zou in eerste instantie gekeken worden naar de omvang van het buffervermogen van de Nederlandsche Bank. (..) Bij een ontoereikend bufferniveau zou de Nederlandse Staat als enige aandeelhouder echter (een deel van) het verlies voor haar rekening nemen om de solvabiliteit te garanderen. “ ⁶³

⁵⁹ **Bron:** De Nationale Bank van België 1939 – 1971 (Boekdeel I (Van der Wee – Verbreyt) pagina 286

⁶⁰ **Bron:** De Nationale Bank van België en het monetaire gebeuren tussen de twee wereldoorlogen (Van der Wee – Tavernier) pagina 185

⁶¹ **Bron:** De Nationale Bank van België 1939 – 1971 (Boekdeel I (Van der Wee – Verbreyt) pagina 403

⁶² **Bron:** De Nationale Bank van België 1850 – 1918 (P. Kauch) pagina 74

⁶³ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 3)

“ Ook het eigen vermogen van de Nederlandsche Bank zal dus geraakt worden bij grote afwaarderingen. ”
64

“ Daarmee is het theoretisch mogelijk dat een centrale bank niet over eigen buffers beschikt. In de praktijk blijkt het echter wel degelijk nuttig en noodzakelijk dat de Nederlandsche Bank voldoende solvabel is via direct beschikbare reserves. Een precieze grens tussen een omvang van het eigen vermogen en die van een garantie is moeilijk te bepalen. ” 65

“ Nederland heeft immers een Nederlandsche Bank nodig. Nederland is de eigenaar van de Nederlandsche Bank. We laten de Nederlandsche Bank nooit omvallen. ”

“ Voor een onafhankelijk monetair beleid moeten ook de NCB's onafhankelijk zijn. (...) Volgens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de statuten van het Europese Stelsel van Centrale Banken moeten nationale centrale banken autonoom kunnen beschikken over voldoende middelen om hun mandaat te vervullen. Mocht de Nederlandsche Bank grote verliezen gaan lijden dan is er dus een verantwoordelijkheid voor de Nederlandse overheid om, als enig aandeelhouder, te zorgen dat DNB over voldoende middelen beschikt. In de huidige constellatie zijn de nationale overheden dus verplicht om de onafhankelijkheid van de nationale centrale banken te waarborgen door zo nodig extra middelen te verstrekken. ” 66

“ Sinds de toetreding tot het Eurosysteem keert DNB 95 procent van de jaarlijkse winst uit aan de Staat terwijl het restant wordt toegevoegd aan de reserves. In feite betreft het hier een nadere uitwerking van artikel 22, lid 2, van de Statuten van DNB waarin is vastgelegd dat de winst ter beschikking staat van de algemene vergadering van aandeelhouders. ” 67

“ In theorie is het denkbaar dat een centrale bank een negatief eigen vermogen heeft. Echter, vanwege het uitgangspunt van onafhankelijkheid van centrale banken zoals dat voortvloeit uit artikel 130 in samenhang met artikel 127 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 7 van de Statuten van het ESCB moeten nationale centrale banken autonoom kunnen beschikken over voldoende middelen om hun mandaat te vervullen. Een negatief eigen vermogen van een centrale bank vormt een dusdanig grote inbreuk op dit uitgangspunt dat de Staat in dat geval de centrale bank van voldoende kapitaal moet voorzien opdat weer wordt voldaan uit het beginsel van financiële onafhankelijkheid. ” 68

⁶⁴ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 7)

⁶⁵ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 11)

⁶⁶ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 15)

⁶⁷ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 15)

⁶⁸ **Bron:** 33548 - Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IX) voor het jaar 2013 (Incidentele suppletoire begroting DNB winstafdracht – Nota n.a.v. het verslag 8 maart 2013 (pagina 17-18)

5. De gerechtelijke procedures – opmerkingen – wat zeggen de rechtbanken eigenlijk?

Teneinde een consequente, correcte en waarheidsgetrouwe financiële communicatie te verkrijgen werd een gerechtelijke procedure gestart Het kan immers niet zijn dat de activa, welke de eigendom zijn van een andere rechtspersoon (de Belgische Staat), worden opgenomen op de balans van de NBB. En hun resultaten meestal wel maar in andere gevallen dan weer niet de vennootschap zelf (en uiteindelijk haar eigenaars) zouden toekomen? Op deze manier kunnen de eigenaars van de vennootschap onmogelijk hun uiteindelijke eigendomsrechten bepalen, noch op een correcte manier hun gelopen risico's inschatten.

56. Nederlandstalige Rechtbank van Koophandel Brussel (8e kamer) Eerste aanleg:

56.1. De conclusies vanwege de NBB (30 april 2014):

- *" Zolang de wetgever aan die meerwaarden geen bijzondere bestemming van algemeen belang heeft gegeven, **blijven die meerwaarden tot het vermogen van de Nationale Bank behoren** en zijn zij derhalve geenszins een schuld aan de Staat. "*
- *" **Hun boeking op een onbeschikbare reserve heeft enkel tot gevolg dat zij niet beschikbaar zijn voor courante winstuitkeringen aan de aandeelhouders.** "*
- *" Dit verandert evenwel niets aan het feit dat, zolang de wetgever niet specifiek is tussengekomen, de gerealiseerde meerwaarden op goudreserves in het vermogen van de Nationale Bank blijven en niet kunnen worden beschouwd als een schuld aan de Staat.*

56.2. Het vonnis van 22 mei 2015:

- *" de gerealiseerde meerwaarden werden geboekt conform Artikel 30 (lid 1), op een onbeschikbare reserverekening (passiefrubriek 10.3). De boeking is dus correct " ;*
- *de titel van deze rubriek is " Overige passiva ", en niet " Vreemd vermogen " ;*
- *" tot dat aan de (gerealiseerde) meerwaarden (op de goudvoorraad) een bijzondere bestemming is gegeven, zijn deze deel van het patrimonium van verweerster (de NBB dus) " .*

56.3. Het persbericht van de NBB van 9 juni 2015:

- *de boekingen van de gerealiseerde goudmeerwaarden conform de wet gebeuren, en dus correct zijn,*
- *het vonnis bevestigt dat die gerealiseerde goudmeerwaarden tot haar patrimonium behoren. Zij verwijst opnieuw naar een eerder persbericht (van 16 maart 2007) waarbij zij stelt dat "de NBB al omstandig communiceerde over de goud eigendom en de verwerking van de goudmeerwaarden".*

57. De procedure voor het Hof van Beroep:

57.1. Het Arrest van 28 oktober 2019

Gezien het nagenoeg zeker is dat er een procedure in Cassatie volgt geven we hier slechts enkele passages uit het vonnis:

" De Nationale Bank bevestigt in haar syntheseconclusie dat zij onderworpen is aan de verplichting van financiële rapportering volgens de vereiste van het getrouw beeld bepaald in artikel 5 van laatstgenoemd Koninklijk Besluit. " ⁶⁹

⁶⁹ **Bron:** Hof van Beroep van Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (Rechtskader - pagina 11)

*“Hoewel de goudreserves **louter civielrechtelijk de juridische eigendom zijn van de Nationale Bank**, hebben zij een macro-economische beleidsbestemming die beperkingen stelt op het vlak van hun beschikking en beheer. “ ⁷⁰*

“Voor de boeking van de gerealiseerde meerwaarden op goudreserves moet artikel 30 van de organieke wet worden nageleefd. “ ⁷¹

*“De onbeschikbare reserverekening strekt tot het actief beheer van de goudvoorraad en andere externe reserves **vanuit de doelstelling deze reserves op peil te houden**. De goudvoorraad en andere externe reserves maken een doelvermogen uit dat enkel kan worden aangewend en waarover enkel kan worden beschikt binnen het kader van de opdrachten van algemeen belang van de Nationale Bank, inzonderheid in de context van het ESCB. Indien zij daarvoor niet langer nodig zijn komt het de Wetgever toe er de uiteindelijke bestemming van te bepalen. “ ⁷²*

*“Om dezelfde reden heeft de Wetgever in 1998 de automatische toekenning van het saldo van de onbeschikbare reserve aan de Staat in de vereffening van de Nationale Bank niet behouden (...). **Dit omdat het aan de wetgever toekomt om de bestemming van de goudvoorraad en andere externe reserves te bepalen** en wanneer zij niet langer nodig zijn voor de vervulling van opdrachten van algemeen belang door de Nationale Bank. In het verleden heeft de Wetgever het bedrag van de gerealiseerde meerwaarden op goudreserves reeds bestemd voor bepaalde langetermijnbestedingen van algemeen belang. Het staat echter niet vast dat de Wetgever dat opnieuw zal doen. Hij zou daaraan een interne bestemming binnen de Nationale Bank kunnen geven. “ ⁷³*

Enkele opmerkingen:

- **Het Artikel 30 is uitsluitend dan van toepassing wanneer** 1) de NBB meerwaarden op haar goudvoorraad realiseert 2) via arbitrages naar andere externe reserve-activa. Goudmeerwaarden op een andere manier gerealiseerd komen gewoon in de te verdelen jaarwinsten terecht, net zoals de resultaten op alle andere componenten van de officiële externe reserves. Zonder verdere tussenkomst van de Wetgever, zoals deze ook niet wordt geraadpleegd omtrent de bestemming van meerwaarden op de deviezenvoorraad.
- De resultaten van ALLE officiële externe reserve-activa, behalve de meerwaarden op de goudvoorraad gerealiseerd via arbitrages, worden aan de te bestemmen jaarwinst van de NBB toegevoegd. Zonder dat de Wetgever hier ook maar kan of mag worden geraadpleegd, laat staan dat deze enige beslissingsbevoegdheid zou hebben.
- In een eerder randnummer werden ook onderdelen van dit arrest hernomen en besproken, welke ook de NBB in haar persbericht heeft hernomen.

57.2. Het persbericht van de NBB van 30 oktober 2019:

- *“Deze zaak betreft in hoofdzaak de balansmatige voorstelling van bepaalde posten in de jaarrekeningen van de Nationale Bank.”*

⁷⁰ **Bron:** Hof van Beroep van Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (Rechtskader - pagina 13)

⁷¹ **Bron:** Hof van Beroep van Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (Rechtskader - pagina 13)

⁷² **Bron:** Hof van Beroep van Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (Rechtskader - pagina 15)

⁷³ **Bron:** Hof van Beroep van Brussel – Arrest van 28 oktober 2019 (Rechtskader - pagina 15)

- “ In het recent uitgesproken arrest bevestigt het Hof van Beroep de uitspraak in eerste aanleg. Het Hof verklaart het hoger beroep van de betrokken aandeelhouder ontvankelijk maar ongegrond. Daarmee bevestigt het Hof dat de Nationale Bank haar jaarrekening op de betrokken drie punten opmaakt in overeenstemming met het bijzonder boekhoudkundig referentiekader dat op haar van toepassing is. ”
- “ Omtrent de eerste eis – met betrekking tot de huidige boeking van gerealiseerde goudmeerwaarden onder passiefrubriek 10.3 van de balans van de Bank – stelt het Hof dat deze boeking geen inbreuk vormt op de toepasselijke regels en bovendien, rekening houdend met de bijzondere aard van de betrokken onbeschikbare reserverekening, voorzichtiger is dan de gevorderde alternatieve boeking. ”

6. Artikel 37 van de Organieke Wet: wanneer de goudvoorraad een eigen actief is van de NBB, dan maakt elke afdracht van meerwaarden aan een niet-eigenaar van de vennootschap een onteigening uit.

58. Het Artikel 37 van de Organieke Wet:

“ De meerwaarde gerealiseerd naar aanleiding van de overdrachten van activa in goud voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars-of herdenkingsmunten, wordt aan de Staat toegekend ten belope van het niet-gebruikte saldo der 2,75 % van het gewicht in goud dat op 1 januari 1987 in de activa van de Bank voorkomt en dat door de Staat mocht worden gebruikt inzonderheid voor de uitgifte van zulke munten krachtens artikel 20bis, tweede lid, van de wet van 24 augustus 1939 op de Nationale Bank van België. ”

59. Ook in Duitsland worden herdenkingsmunten uitgegeven. Bij die gelegenheden zal de Deutsche Bundesbank:

- het nodige goud uit haar voorraad verkopen aan de Federale Overheid,
- **tegen de marktwaarde.**
- De bij deze transacties gerealiseerde meerwaarden worden opgenomen in de winst- en verliesrekening
- en zullen in aanmerking komen voor uitkering aan de aandeelhouders van de centrale bank. In 2014 werd 85 miljoen euro meerwaarden gerealiseerd via dergelijke transactie. ⁷⁴

60. De NBB geeft in haar persmededelingen aan haar goudvoorraad op dezelfde boekhoudkundige manier te verwerken als bijvoorbeeld de Deutsche Bundesbank dit doet. Het Artikel 37 van de Organieke Wet maakt in ieder geval een werkelijk verschil uit.

7. Artikel 32 van de Organieke Wet: , winstverdeling

61. Het Artikel 32:

⁷⁴ **Bron:** de Deutsche Bundesbank – Jaarverslag 2014 – pagina 80

“ De jaarlijkse winsten worden op de volgende wijze verdeeld:

- *een eerste dividend van 6% van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders;*
- *van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;*
- *van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal 50% van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;*
- ***het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.** “*

62. Deze problematiek wordt uitgebreid gedocumenteerd op de verschillende pagina's verbonden aan de webpagina <https://activismenbb.be/seigneuriage/>.
63. Gezien het belang ook van dit onderdeel wordt het meer uitgebreid beschreven in een afzonderlijke synthese.

8. “ Good governance ”

64. De uiteindelijke eigendomsrechten over het vermogen van de Nationale Bank van België nv is statutair bepaald, en is op geen enkele manier voor enige interpretatie vatbaar:

Het Artikel 4 van de Statuten van de NBB:

“ Elk aandeel NBB geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten. ”

De Italiaanse centrale bank heeft eveneens (nagenoeg uitsluitend) privé aandeelhouders. De uiteindelijke eigendomsrechten zijn daar eveneens statutair bepaald:

Het Artikel 3 van de Statuten van de Banca d'Italia:

“ Het eigendomsrecht is beperkt tot het kapitaal van de vennootschap, en een dividend van maximaal 6 % van dat kapitaal. ”

Het verschil in de bedoelingen van de respectievelijke Wetgevers wat betreft de uiteindelijke eigendomsrechten over het vermogen van hun centrale banken is overduidelijk.

65. Zonder een volledighedsstudie te willen uitvoeren moet het onmiddellijk heel duidelijk zijn dat, ondanks de beperking in het uiteindelijk eigendomsrecht over het vermogen van de Banca d'Italia, de aandeelhouders wel degelijk als volwaardige eigenaars worden beschouwd, en als dusdanig ook worden behandeld:
- Er geldt een beperking inzake wie aandeelhouder van de Banca d'Italia mag worden, hoeveel aandelen hij mag bezitten en voor hoeveel aandelen het stemrecht geldt,

- de centrale besluitvormende organen zijn: 1) de aandeelhoudersvergadering 2) de Directieraad 3) de raad van Commissarissen 4) de Raad van Bestuur 5) de Gouverneur 6) de “Senior Deputy Governor and the other Deputy Governors”
- de bevoegdheden van de algemene vergadering zijn statutair bepaald:
 - goedkeuring van de jaarrekening en de uitkering van de jaarwinsten,
 - wijzigingen van de statuten,
 - benoeming van de Directeurs van de bank (die door een commissie worden geselecteerd),
 - benoeming van de interne audit en van de externe revisor.

Bij de Nationale Bank van België wordt de Algemene Vergadering der aandeelhouders zelfs niet als een orgaan van de vennootschap beschouwd, en worden de uitgavenbegroting en de jaarrekening goedgekeurd door de Regentenraad. De Regentenraad beslist ook over de definitieve bestemming en verdeling van de jaarwinsten.

De eigenaars van de vennootschap NBB hebben geen enkele vertegenwoordiger in de Raad van Bestuur (de Regentenraad), in diezelfde Raad zetelt zelfs geen enkele onafhankelijke bestuurder.

66. De Nationale Bank van België bedient zich van de wetgeving naar eigen goeddunken. Elke wetgeving wordt door de Regentenraad ingevuld zoals zij dit zelf wenselijk acht: geen enkele wet lijkt van toepassing te zijn op de NBB, telkens weer wordt het “Sui Generis rechtskader” naar boven gehaald:

67. De informatieverplichtingen zoals deze gelden voor elke beursgenoteerde vennootschap:

- De Nationale Bank van België blijft om het even wat opnemen in haar jaarverslagen, zelfs niet wanneer er duidelijke tegenstellingen zijn tussen verschillende vonnissen. En zelfs wanneer er duidelijke foute voorstellingen van het vermogen worden gegeven op de balans is er niemand die optreedt. Wie controleert de Nationale Bank van België?
- In antwoord op de vraagstelling aan de vroegere Minister van Financiën Koen Geens aangaande de controle over de NBB, antwoordt de Minister dat de NBB onderworpen is aan het toezicht van de FSMA, en dat er geen anomalieën werden vastgesteld:

“Ten slotte is het zo dat de NBB, zoals elke beursgenoteerde onderneming, onderworpen is aan het toezicht van de FSMA.” ⁷⁵

- Anderzijds houdt het FSMA dan weer voor dat ze GEEN controlebevoegdheid heeft met betrekking tot de periodieke informatie van de Nationale Bank van België:

“ (...) is de FSMA niet bevoegd voor controle op de periodieke informatie van de Nationale Bank van België op grond van artikel 18, S1, 1° van het Koninklijk Besluit betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt.” ⁷⁶

⁷⁵ **Bron:** Brief dd. 30 september 2013 vanwege toenmalig Minister van Financiën Koen Geens

⁷⁶ **Bron:** Brief dd. 12 februari 2019 vanwege het FSMA (J-P Servais, de President)

De financiële communicatie vanwege de Nationale Bank van België wordt dus niet gecontroleerd door de toezichthouder FSMA, laat staan dat er een instantie kan ingrijpen in geval van duidelijke misleiding en bedrog.

68. De financiële verslaggeving van een beursgenoteerde vennootschap is onderworpen aan de controle van een extern onafhankelijk bedrijfsrevisor. Zo ook de verslaggeving van de Nationale Bank van België: eerder werd deze opdracht vervuld door Ernst Young, nu door Mazars Bedrijfsrevisoren.

De revisoren leveren **elk jaar opnieuw een “ oordeel zonder enig voorbehoud ”** af, waarbij gesteld wordt dat “de jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen en van de financiële toestand van de Bank ..() “. Dit certificeringsverslag wordt echter:

- **Afgeleverd aan de Regentenraad** (dus aan het bestuur van de vennootschap zelf),
- Omdat dit het orgaan is welke bevoegd is voor de goedkeuring van de jaarrekening en van het jaarverslag,
- Enkel besproken met de Regentenraad, en met de vertegenwoordigers van het personeel van de vennootschap.

De bestuurders, welke verantwoordelijk zijn voor het opmaken van de jaarrekening en jaarverslag, en het autonoom ook zelf mogen goedkeuren (ook wanneer er belangrijke tekortkomingen zijn) zijn de enige bestemmingen van het verslag van de revisoren. De particuliere aandeelhouders, de eigenaars van de vennootschap, worden ook hier volledig buiten spel gezet, krijgen zelfs op geen enkele manier de gelegenheid om in contact te komen met de externe revisoren:

- Zij krijgen geen inzage in de certificeringsverslagen,
- Hun schriftelijke vragen worden niet beantwoord,
- De revisoren weigeren aanwezigheid op de algemene vergadering, waar zij ter beschikking zouden zijn van de eigenaars om vragen te beantwoorden. Op zichzelf is dit een nieuwe beperking van het vraagrecht van de aandeelhouders.

“ Wij begrijpen dat ons verslag zal worden opgenomen in het ondernemingsverslag van de Bank en op die manier de nodige transparantie ten aanzien van de aandeelhouders en het publiek wordt gerealiseerd. In dat kader onderhouden wij geen contacten met individuele aandeelhouders (..) ” ⁷⁷

En: “ Wettelijk gezien is het ons niet toegestaan informatie te verschaffen aan één of meerdere partijen/personen maar enkel aan alle aandeelhouders. Dit gebeurt via onze verslagen, derhalve kunnen we niet ingaan op uw vragen. ” ⁷⁸

69. Wanneer er al een (afdoende) onafhankelijke controle zou gebeuren op de financiële communicatie van de Nationale Bank, dan gaat deze volledig voorbij aan de doelstellingen: **een frauderend bestuur is de enige bestemming van het verslag, de eigenaars worden volledig buiten spel gehouden, het bestuur rapporteert wat en hoe ze het zelf wil.**

70. Vraagrecht op de Algemene Vergadering is een duidelijk en gekend probleem, waar de media jaarlijks beperkte aandacht aan geeft...

⁷⁷ **Bron:** Brief van Mazars Bedrijfsrevisoren cvba (Dirk Stragier) dd. 19 februari 2018

⁷⁸ **Bron:** Brief van Ernst Young (Christel Weymeersch) dd. 19 september 2016

71. Het moet duidelijk zijn dat de particuliere aandeelhouders op geen enkele manier enige inspraak hebben, en hen alle essentiële informatie wordt ontzegd. Transparantie geven is enkel moeilijk wanneer men niet handelt zoals het hoort te zijn.
72. Op de pagina's <https://activismenbb.be/actie-goed-bestuur/> en <https://activismenbb.be/goed-bestuur/> wordt uitgebreider ingegaan op de belangrijkste tekortkomingen inzake goed bestuur bij de Nationale Bank van België.
73. **Eén van de elementen is dat de Nationale Bank van België zich buiten het wettelijk kader begeeft naar aanleiding van de genderquota (de schending van het dwingend artikel 518bis van het Wetboek van vennootschappen).**

“S 1. In vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een in artikel 4 bedoelde gereguleerde markt is ten minste één derde van de leden van de raad van bestuur van een ander geslacht dan dat van de overige leden. Voor de toepassing van deze bepaling wordt het vereiste minimumaantal van die leden van een ander geslacht afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal. “

Bij schrijven van 26 december 2018 werd de Nationale Bank van België in gebreke gesteld, en dat de rechtsgeldigheid van de genomen besluiten is aangetast sedert 1 januari 2017.

Ook hier weer wordt geschermd met het “Sui Generis rechtskader”:

*“ U verdedigt hierin de stelling dat artikel 518bis W.Venn. van toepassing zou zijn op bepaalde organen van de Bank. Wij ondersteunen deze stelling niet. in dat kader wil ik u nogmaals wijzen op artikel 2 van de organieke wet van de Bank. Krachtens deze bepalingen zijn de bepalingen betreffende naamloze vennootschappen weliswaar **aanvullend van toepassing op de Bank, maar enkel voor aangelegenheden die niet worden geregeld door het eigen sui generis rechtskader** en voor zover deze gemeenrechtelijke bepalingen niet strijdig zijn met dit eigen rechtskader. “ ⁷⁹*

Vastgesteld kan worden dat – dadelijk volgend op de ingebrekestelling van 27 december 2018 – de federale overheid besloten heeft tot een goedkeuring van het wetsvoorstel houdende diverse financiële bepalingen van huidig Minister van Financiën Alexander De Croo dd. 14 maart 2019, en zoals definitief aangenomen werd bij stemming van 25 april 2019 (de Wet van 2 mei 2019).

De voorafgaande toelichting van het wetsvoorstel is veelzeggend:

*“ Tegelijk wordt voor de Regentenraad de wettelijke verplichting ingeschreven dat minstens één derde van de leden van een ander geslacht moet zijn dan dat van de overige leden. Deze regel wordt vastgesteld **naar analogie met hetgeen is voorzien voor beursgenoteerde vennootschappen in artikel 518bis van het Wetboek van Vennootschappen**. (..) “*

En: *“ De argumenten die aan de basis lagen van de invoeging van artikel 518bis gelden evenwel ook voor de Nationale Bank. Bijgevolg is het passend om een genderquotum in te voegen dat, gelet*

⁷⁹ **Bron:** Brief van 9 januari 2019 van de Gouverneur van de Nationale Bank van België

Twee belangrijke opmerkingen toch:

- De Nationale Bank van België is beursgenoteerd, zonder enige discussie. Wanneer ze zich naar wetgeving moet schikken is dit NIET “naar analogie van wat voorzien is voor beursgenoteerde vennootschappen”, dan is het omdat ze effectief beursgenoteerd is en ingeschreven is op de lijst van vennootschappen welke beroep hebben gedaan op het openbaar spaarwezen!
- Net zoals zij zich steeds meer buiten elke wetgeving heeft geplaatst maakt zij hier in eerste instantie misbruik van haar “eigen Sui Generis rechtskader”. Het is aan de wetgever om ook alle andere aspecten ernstig te gaan beoordelen of het, net zoals met dit voorbeeld, wel te verantwoorden valt dat de NBB zich onttrekt aan die wetgeving.

74. Artikel 22 van de Wet van 2 mei 2019 voorziet de inwerkingtreding van artikel 5 uiterlijk 18 mei 2020. Het College van Censoren zal dan worden geschrapt, het aantal Regenten zal worden verhoogd van 10 naar 14, en het vereiste quotum van één derde zou moeten worden bereikt.

75. Er loopt een procedure voor de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (1e Kamer), waarbij o.a. wordt gevorderd:

- De nietigverklaring van de goedkeuringsbesluiten van de Regentenraad betreffende de jaarrekeningen inzake het boekjaar 2016 en 2017
- De nietigverklaring van enkele besliste benoemingen,
- De schorsing van de uitkering van ieder voordeel, ongeacht van welke aard en toegekend aan verschillende mandaten.

76. Ook deze zaak wordt verder in detail beschreven op de pagina <https://activismenbb.be/actie-goed-bestuur-3/>.

⁸⁰ **Bron:** Parl. Doc. 54/3624/002 betreffende het wetsvoorstel houdende diverse financiële bepalingen dd. 14 maart 2019